SEÇME YAZILAR

NAGALİNGAM SHANMUGATHASAN

Çeviren: **Alkan Arslan**

EL
TEORİ

18 Mayıs Kitaplığı

Gerçekler devrimcidir

Dünyanın tüm mülksüzlerine...

Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar, Birleşin!

SEÇME YAZILAR

❖

NAGALİNGAM SHANMUGATHASAN

❖

Çeviren: Alkan Arslan

Nagalingam Shanmugathasan

Sri Lanka'nın Manipay şehrinde 1920 yılında doğdu. İngiltere'de Cambridge Üniversitesi'nde öğrenim gördüğü yıllarda Marksizm-Leninizm düşüncesiyle tanıştı. İkinci emperyalist dünya savaşı döneminde İngiltere'deki savaş ve iktidar yanlısı gruplara karşı devrimci öğrenci oluşumları ve kitle örgütleri içinde yer aldı, mücadele etti. Seylan'a (Sri Lanka) döner dönmez Seylan Komünist Partisi'ne katıldı ve örgütlü siyasi pratiğini sürdürdü.

1947-1955 yılları arasında Seylan'da büyük işçi grevlerinin organize edilmesinde öncü bir rol oynadı. Uluslararası komünist hareket içinde 1963 senesinde yaşanan büyük ideolojik ve örgütsel ayrışmada anti-revizyonist kanatta saf tuttu ve Seylan Komünist Partisi'nin "Pekin Kanadı" olarak bilinen oluşumun lideri oldu. 1971 yılında yakalandı, bir yıl hapis cezasına çarptırıldı. Cezaevi sürecinde *"Seylan Tarihine Marksist Bir Bakış"* isimli kitabını kaleme aldı.

Büyük Proleter Kültür Devrimi evresinde iki kez Çin Halk Cumhuriyeti'ne giderek Başkan Mao ile görüştü. Gözlemleri ve teorik çıkarımları ile partisinin ideolojik hattını proleter devrimci bir temelde yeniden düzenledi ve her türden revizyonist akıma karşı kararlılıkla mücadeleyi sürdürdü. Hindistan Komünist Partisi-ML'nin devrimci çalışmalarında da yoğun çaba gösterdi.

Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni benimsemiş 17 Marksist-Leninist parti ve örgüt tarafından yeni bir enternasyonal birliğe olan ihtiyacın ürünü olarak oluşturulan "Devrimci Enternasyonal Hareket" (Revolutionary Internationalist Movement)'te etkin bir rol oynadı. Londra'da düzenlenen uluslararası bir etkinlikte, "Peru Devriminin Önderi Dr. Abimael Guzman'ın (Başkan Gonzalo) Hayatını Savunmak İçin Uluslararası Acil Durum Komitesi" toplantısına katıldı.

"1939 yılında komünist oldum ve bir daha da arkama bakmadım" diyen Seylan Komünist Partisi (Maoist) Genel Sekreteri Nagalingam Shanmugathasan 8 Şubat 1993'te 74 yaşındayken hayata gözlerini yumdu.

El Yayınları olarak bu *"Seçme Yazılar"*ın, komünist hareketin tarihine sahip çıkmada ve canlı tutulmasında yükümlülüklerimizin daha derinden kavranmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar, Birleşin!

SEÇME YAZILAR

❖

NAGALİNGAM SHANMUGATHASAN

❖

Çeviren: Alkan Arslan

YAYINLARI

EL YAYINLARI: 63
18 Mayıs Kitaplığı

◆

Seçme Yazılar
Nagalingam Shanmugathasan

◆

İngilizceden çeviren:
Alkan Arslan

◆

Birinci Basım
Nisan 2018

◆

Kapak resmi
Seylan (Sri Lanka) Komünist Partisi-Maoist
Genel Sekreteri Nagalingam Shanmugathasan,
Büyük Proleter Kültür Devrimi döneminde başkent Pekin'de
Mao Zedung ile görüşürken

◆

Kapak Calışması
Veli Aydın

◆

Basım ve Cilt İşleri
Kayhan Matbaası
Davut Paşa Cad. Güven Sanayi Sitesi
C Blok, 244, Topkapı-İstanbul
Sertifika no: 12156

◆

ISBN 978-975-8674-73-2
Sertifika No: 22761

◆

EL YAYINLARI
Kocatepe Mh. Tavşan Sk. 18/A
Beyoğlu-İSTANBUL
Tel/faks: 0(212) 361 80 10
elyay2001@mynet.com
www.elyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Giriş 9
Parti İçindeki Sınıf Mücadelesi 9
1970'lerdeki Mücadele 11
Komünist Hareketteki Diğer Ayrışmalar 14
1990'larda Shanmugathasan 15

Yalnızca Mao Zedung Düşüncesi Hindistan Devrimini Zafere Taşıyabilir 19
Devrimci ve Mükemmel Bir Dönem 20
Dangesiz Bir Dangeizm 21
Anti-Marksizm! 22
Ulusal Devlet? 23
Oportünizm 25
İhanet 25

Mao Zedung'un Marksizm-Leninizm'e Katkısı 29
Felsefe 30
Sınıfsal Duruş 31
"Çelişki Üzerine" 32
Temel Kanun 33
Marksist Diyalektiğin Geliştirilmesi 35
Parti İçindeki Çelişmeler 37
Sınıf Savaşı Teorisi 38
Üç İşaret 40
Eski Tür Revizyonistler 42
Hangi Yol? 44
Stalin'in Hatası 45

İşçiler Kapitalizme Son Vermek İçin Savaşmalıdır 49
İşverenler Sendikaları Kabul Ediyor 50
Sendikacılığın Zayıflıkları 51
Sömürüye Son Vermek İçin Savaş 52

İtalyan Parti Kongresi 55
Mao Zedung Düşüncesini Savunmak 61
Enver Hoxha Çürütüldü 69
Dizin 91

GİRİŞ

Alkan Arslan

Sri Lanka'nın Jaffna bölgesinin kuzeyinde yer alan Manipay şehrinde 1920 yılında doğan Nagalingam Shanmugathasan, 70'li yılların önde gelen Güney Asyalı devrimcilerindendir. İkinci Dünya Savaşı döneminde İngiltere'de Cambridge Üniversitesi'nde batı tarihi üzerine eğitim alırken Marksizm-Leninizm ile tanışan ve İngiltere'deki savaş ve iktidar yanlısı gruplara karşı devrimci öğrenci oluşumları ve kitle örgütleri içinde mücadele eden Shanmugathasan, sonrasında Seylan Komünist Partisi'ne katılacak ve ülkesi Seylan'da (şimdiki Sri Lanka) etkin bir militan işçi lideri olarak örgütlü siyasi pratiğini sürdürücektir.

1947-1955 yılları arasında Seylan'da büyük işçi grevlerinin organize edilmesinde öncü bir rol oynayan Shanmugathasan, uluslararası komünist hareket içinde 1963 evresinde yaşanan büyük ideolojik ve örgütsel ayrışmada anti-revizyonist kanatta saf tutar ve Seylan Komünist Partisi'nin 'Pekin Kanadı' olarak bilinen oluşumunun lideri olur. Nagalingam Shanmugathasan, yaşanan çeşitli çizgi mücadeleleri ardından partisinin genel sekreteri olur ve görevini 1993 döneminde yaşamını yitirene kadar kesintisiz olarak sürdürür.

Parti İçindeki Sınıf Mücadelesi

1963 senesi Seylan komünist hareketi için kritik önemde bir evredir. Parti merkez komitesi içinden 6 kişi, *"Marksizm-Leninizm ihanete uğradı!"* diyerek çıkış gerçekleştirir ve parti merkez komitesine deklarasyon yayınlar. Bu çıkışı takiben, 7. Kongre döneminde 100'den fazla kişi partinin revizyo-

nist yüklerinden kurtulması gerektiğini ilan eder. 12 maddelik bildiri yayınlanır. Parti yönetiminin artık partinin çoğunluğunun taleplerine kulak tıkadığı vurgulanır. Nagalingam Shanmugathasan, 28 Ekim 1963'te, kurucusu olduğu ve yoğun emek sarfettiği partisinden anti-demokratik ve parti hukukunu hiçe sayan uygulamalar sonucu ihraç edilir. Mücadeleye kararlılıkla devam edeceğini ilan eden Shanmugathasan, 5 acil görevin zaman kaybetmeksizin uygulamaya konulmasını saptar.[1]

1) Mümkün olduğunca çok sayıda Marksist eserin ve klasiklerin acilen Seylanca'ya çevirilmesi.

2) İşçi sınıfının devrimci gazeteleri *Kamkaruwa* ve *Tholilali*'nin düzenli basılması.

3) Seylanca ve Tamil dilinde Marksist teorik yayın organının hayata geçirilmesi.

4) Sendikal hareketin birleştirilmesi ve merkezi olarak yeniden düzenlenmesi.

5) Köylülerin örgütlenmesi ve en kısa sürede işçi-köylü ittifakının oluşturulması.

21 Ocak 1964 tarihinde üç gün süren kongrenin ardından komünist hareketteki ayrışma gerçekleşir. Dönemin Çin Komünist Partisi'nin tekelci kapitalizme ve modern revizyonizme karşı kararlılıkla mücadele eden çizgisini ve uluslararası komünist hareketin ideolojik önderi konumundaki başkan Mao Zedung'un öğretilerini destekleyen kadrolar, başta Nagalingam Shanmugathasan, Premalal Kumarasiri ve haftalık olarak çıkan Seylan Komünist Partisi-Seylanca'nın editörü olmak üzere, yeni bir merkez komiteyi Sovyet revizyonizmin temsilcileri Wichremasinghe ve Keuneman yönetimine karşı zaman kaybetmeden oluşturur. Kolombo Kongresi'nde o dönem modern revizyonizme karşı kahramanca bir kavga veren Arnavut

1) Bu maddeler ilk kez *Peking Review*'in 29 Kasım 1963 tarihinde yayınlanan 48. sayısında yer almıştır.

komünistleri ve Josef Stalin'in anısını saygı ile selamlar. 'Yugoslavya Komünistler Birliği'nin revizyonist ayak izlerini takip eden' Sovyetler Birliği Komünist Partisi liderliği ise şiddetle eleştirilir.

Devrimcilerin yeni oluşumu artık Seylan Komünist Partisi (Pekin Kanadı) olarak bilinmektedir. Militan çizgileri ve kitleler içinde önemli eylemleri organize etmeleri ile proleter devrimci kanat hem ülke içinde hem de uluslararası komünist harekette hızla dikkat çekmeye başlar. Özellikle Seylan Plantasyonları İşçiler Birliği ve Seylan Sendikalar Birliği içinde önemli bir taban desteği kazanılır. Partinin gençlik birliğinin eski militan üyelerinin çoğu da hareket içinde yer alır.

Her ne kadar devrimci kanadın silahlı mücadeleye yönelik kararları ve söylemleri değişen koşullar ve gündemlerin de etkisi ile efektif bir şekilde uygulamaya geçememiş olsa da, bu çizgi özellikle Tamil bölgesindeki mücadele üzerinde belirli etkilerde bulunacaktır. Komünistler Tamil'deki ulusal mücadeleden umutludular. Ancak süreç pek de istenilen düzeyde gelişmez. Devrimcilerin ciddi desteğine rağmen, Tamil'deki silahlı mücadele ada devletindeki kendi ulusal meselelerinin stratejik hedeflerinden ve genç kadroların ideolojik bilinçten yoksun pragmatik etkisine bağlı olarak hiçbir zaman Seylan komünistlerinin istediği düzeye çekilemez. Anımsanacağı üzere Tamil'deki grupların en önemlileri o dönemde Tamil Birleşik Kurtuluş Cephesi ve "Tamil Kaplanları" olarak da bilinen Tamil Eealam Özgürlük Kaplanları organizasyonlarıdır.

1970'lerdeki Mücadele

Shanmugathasan, 1971 döneminde Janatha Vimukthi Peramuna'nın (Halk Kurtuluş Cephesi) ayaklanmasını takiben bir yıl hapis cezasına çarptırılır. Seylan gerici devlet güçleri; Halk Kurtuluş Cephesi kurucu liderlerinden Rohanna Wijeweera'nın siyasi danışmanı olduğu ve silahlı mücadeleyi organize

ettiği gerekçesiyle Shanmugathasan'ı hedef gösterir. 10 Nisan 1970'te gerçekleşen kitlesel gösterilerde 50.000 kadar "Guevarist broşürün" JVP içinde dağıtıldığı belirtilecektir.[2] Cezaevi sürecinde "*Seylan Tarihine Marksist Bir Bakış*"[3] isimli kitabını kaleme alır.

1971'deki ayaklanmanın başarısızlığı ardından Seylan Komünist Partisi, o evre Çin Komünist Partisi'nin Mrs. Bandaranaike hükümetine verdiği destekten ciddi zarar görür. O günlerde henüz Deng Xiaopingler tarafından dile getirilmemiş Üç Dünya Teorisi'nin fiilen uygulandığı görülmektedir. Shanmugathasan, elinizdeki kitapta da yer alan makalelerinde bu tatsız olaya değinecek ve Çin'in o dönemki dış politikasını sert bir şekilde eleştirecektir. Seylan tecrübesi bu açıdan da önemlidir ve değişen Çin dış siyaseti bağlamında ayrıca incelenmeyi hak eder.

Seylan İşçi Federasyonu genel sekreteri Watson Fernando, Shanmugathasan'ın görünürde olmadığı bu evreden faydalanarak komünist parti liderliğini ele geçirmeye yönelik girişimde bulunur. Bu girişim Eylül 1972 döneminde Shanmugathasan'ın ülkeye geri dönüşü ile engellenir. Uzaklaştırılan Fernando grubu, Seylan Komünist Partisi (ML) olarak ayrışma yaşar. Birçok ülkedeki durumun aksine, Seylan'da klasik komünist parti devlete karşı militan mücadele izlerken, Fernando grubunun oluşturduğu SKP-ML yapılanması Bandaranaike hükümetinin aşamalı reform politikalarını destekler bir çizgiye düşer. 1976'da başkan Mao Zedung'un ölümü ve proleter devrimcilerin "Dörtlü Çete" yaftalaması ile tasfiyesi ardından Çin tipi modern-revizyonizmi hakim kılan Çin Komünist Partisi, yeni dönemde en büyük desteklerden birini Fernando grubundan

---

2) *Ceylon Daily News*, 28 Ağustos 1970 (Ayrıca bkz: China's Dilemma in Ceylon, Yazarı: JCK, 20 Nisan 1971)

3) N. Sanmugahtasan, tutukluluk günlerinde yazdığı ve ilk basımı 1972 yılında yapılan bu kitabı oğlu Satyan'a adar. Önsözünde oğlunun da devrimci bir yolda her seferinde hatalarından arınarak ilerleyeceğini umut ettiğini belirtir.

görecektir.

Diğer yanda ise, Büyük Proleter Kültür Devrimi evresinde iki kez Çin Halk Cumhuriyeti'ne giden, başkan Mao ile görüşen ve kızıl muhafız gruplarının devrimci pratiklerini yerinde analiz eden Shanmugathasan, gözlemleri ve teorik çıkarımları ile partisinin ideolojik hattını proleter devrimci bir temelde yeniden düzenler ve proleter devrimci çizgiyi her türden revizyonist akıma karşı kararlılıkla sürdürür.

Hindistan Komünist Partisi-ML'nin devrimci çalışmalarında da etkin bir siyasi özne olarak yoğun çaba gösteren kendisi, Çin Halk Cumhuriyeti'nde 1976'da yaşanan karşı devrimci hükümet ve ordu darbeleri sonrasında uluslararası komünist harekette yeni bir anti-revizyonist dayanışma platformu oluşumuna önderlik edecektir.

Mart 1984'te Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni benimsemiş 17 devrimci parti ve örgüt, Çin'de Deng Xiaoping önderliğinde gerçekleştirilen kapitalist restorasyona ve Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı Fransa'da toplanır ve "Devrimci Enternasyonal Hareket" (Revolutionary Internationalist Movement) organizasyonunu oluşturur. Nagalingam Shanmugathasan ve partisi bu oluşum içinde etkin bir rol sürdürür. Özellikle "Enver Hoxha Refuted" başlıklı kaleme aldığı polemik çalışması ile, Çin'deki revizyonizmi tahlil etmeye çalışırken Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne ve başkan Mao Zedung'a yönelik saldırı başlatan ve ciddi bir yanılgıya savrulan Arvanut Marksist Enver Hoxha'nın tutarsızlıklarını sergiler ve bu alanda en kapsamlı eleştirilerden birini gerçekleştirir.[4]

---

4) Bu önemli makale ilk kez Mayıs 1981 yılında "Kazanılacak Dünya" (A World to Win) dergisinin birinci sayısında yayınlanmıştır. Dergi o dönem, sonraki yıllarda kurulacak Devrimci Enternasyol Hareket'in (RIM) henüz yayın organı konumunda değildir. Yazıda Shanmugathasan'ın sıklıkla Mao'ya atfedilen '3 Dünya Teorisi' ile ilgili Enver Hoxha'nın ve takipçilerinin eleştirilerini yanıtladığı şu bölüm özellikle dikkate değerdir: *"Bu nedenle, Anti Marksist-Leninist bir teori olan Üç Dünya Teorisi'nin, Mao Zedung Düşüncesi'nin bir ürünü*

Komünist Hareketteki Diğer Ayrışmalar

Seylan komünist hareketi içindeki ayrışmalar, Deng Xiaoping ve kliğinin "3 Dünya Teorisi" savunusu sonrası daha da belirginleşir.

3 Temmuz 1978'de Sri Lanka Komünist Partisi (Sol) organizasyonu komünist partisi içinden ayrılan bir kanat tarafından kurulur. Ulusal mesele, birleşik cephe aktiviteleri, demokratik merkeziyetçilik ve partinin örgütlenmesi gibi gündemler ekseninde temellenen bu ayrışmalar, uluslararası komünist hareket içindeki esas eğilimin birleşme değil ayrışma yönünde olduğu bir evrenin yansımaları olarak da düşünülebilir. Sri Lanka Komünist Partisi (Sol) yapılanması da Maoist çizgide bir örgüt olarak kendini gösterir. Başlarda "Üç Dünya Teorisini" fazla sorgulamadan kabul eden bu oluşum, sonradan teorinin hatalı olduğunu saptayacaktır.

Bahsettiğimiz bu organizasyon 1991 döneminde kongresinde isim değişikliğine gider. Yeni Demokratik Parti ismi ile çalışmalarına devam eden hareket Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni rehber edindiğini açıklar ve ulusal meselenin Sri Lanka toplumundaki temel mesele olduğunu saptar.[5]

---

olduğu tezini şiddetle reddediyoruz. Böyle bir ihtimali destekleyecek herhangi bir kanıt bulunmamaktadır. Yoldaş Mao Zedung, çalışma alanına giren hemen hemen tüm konularda görüşlerini dile getiren bir liderdir. Üç Dünya Teorisi savunucularının bu saçma teoriyi desteklemek için Mao'dan tek bir alıntı yapamaması, Mao'nun ikinci dünya ile üçüncü dünyanın birliğini ilk dünyaya karşı ve daha da beteri, ikinci dünyanın ve üçüncü dünyanın birliğinin yanı sıra birinci dünyanın bir bölümünü de diğer yarısına karşı savunmak gibi bir şeyi aslında hiçbir zaman savunmadığını kanıtlıyor."

5) Bu hareket Temmuz 2010'da gerçekleştirilen 5. Kongrelerinde ismini bir kez daha değiştirir ve Yeni Demokratik Marksist-Leninist Parti olarak çalışmalarına devam eder. Kararın alınmasında "Yeni Demokratik" ibaresinin sadece reformist partiler tarafından değil aynı zamanda dünyada pek çok gerici parti tarafından da sıklıkla kullanılmasına bağlı yaşanan kafa karışıklığının etkili olduğu belirtilir.

1990'larda Shanmugathasan

1991 döneminde Seylan Komünist Partisi, daha fazla karışıklık yaşanmaması açısından mücadelenin geldiği somut aşamada kongresini toplar ve ismini Seylan Komünist Partisi (Maoist) olarak yeniler.

Nagalingam Shanmugathasan, 1993'teki ölümünden önce son olarak, Londra'da düzenlenen uluslararası bir etkinlikte, "Peru Devriminin Önderi Dr. Abimael Guzman'ın (Başkan Gonzalo) Hayatını Savunmak İçin Uluslararası Acil Durum Komitesi" toplantısında görülür.

"*1939 yılında komünist oldum ve bir daha da arkama bakmadım*" diyecek kadar sınıfsız toplum mücadelesine bağlı bir devrimci olan Nagalingam Shanmugathasan, 8 Şubat 1993'te 74 yaşındayken hayata gözlerini yumar. Shanmugathasan'ın ölümünden sonra göreve gelen lider kadroların revizyonizmi benimsemesi partiyi likiditasyon sürecine götürür.

◆◆◆

Shanmugathasan'ın bütün derdinin uluslararası komünist hareketin devrimci bir temelde birleştirilmesi ve dünya devriminin emperyalizmi ve gericiliği mağlup ederek zafere ulaştırılması olduğunu söylersek sanırım abartmış olmayız. Bu önemli tarihi sorumluluk açısından kaçırılan fırsatların hangi bağlamlarda nasıl ortaya çıktığını sorgulayan Shanmugathasan'ın yazıları bu açıdan da güncelliğini korumaktadır.

Daha çok Sri Lanka devriminin meseleleri ve Maoizm üzerine politik yazıları bulunan Seylan Komünist Partisi (Maoist) Genel Sekreteri Nagalingam Shanmugathasan'ın 1967 ile 1983 yılları arasındaki en önemli makalelerinin tarih sırasına göre çevirisini yaptığımız bu çalışmayı Mao Zedung yoldaşın 125. doğum yılı vesilesi ile okura ulaştırmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Yazarının da belirttiği gibi, eğitici bir yönü bulunan bu tarihsel belgelerin ülkemiz devrimci düşünce yaşamına küçük

de olsa bir katkı olarak görülmesi kitabın misyonunu fazlası ile yerine getirmesi anlamına gelecektir.

Süreçteki desteklerinden ötürü El Yayınları'nın emekçisi ve genel yayın yönetmeni sevgili Veli Aydın'a ayrıca sonsuz teşekkürlerimi iletirim.

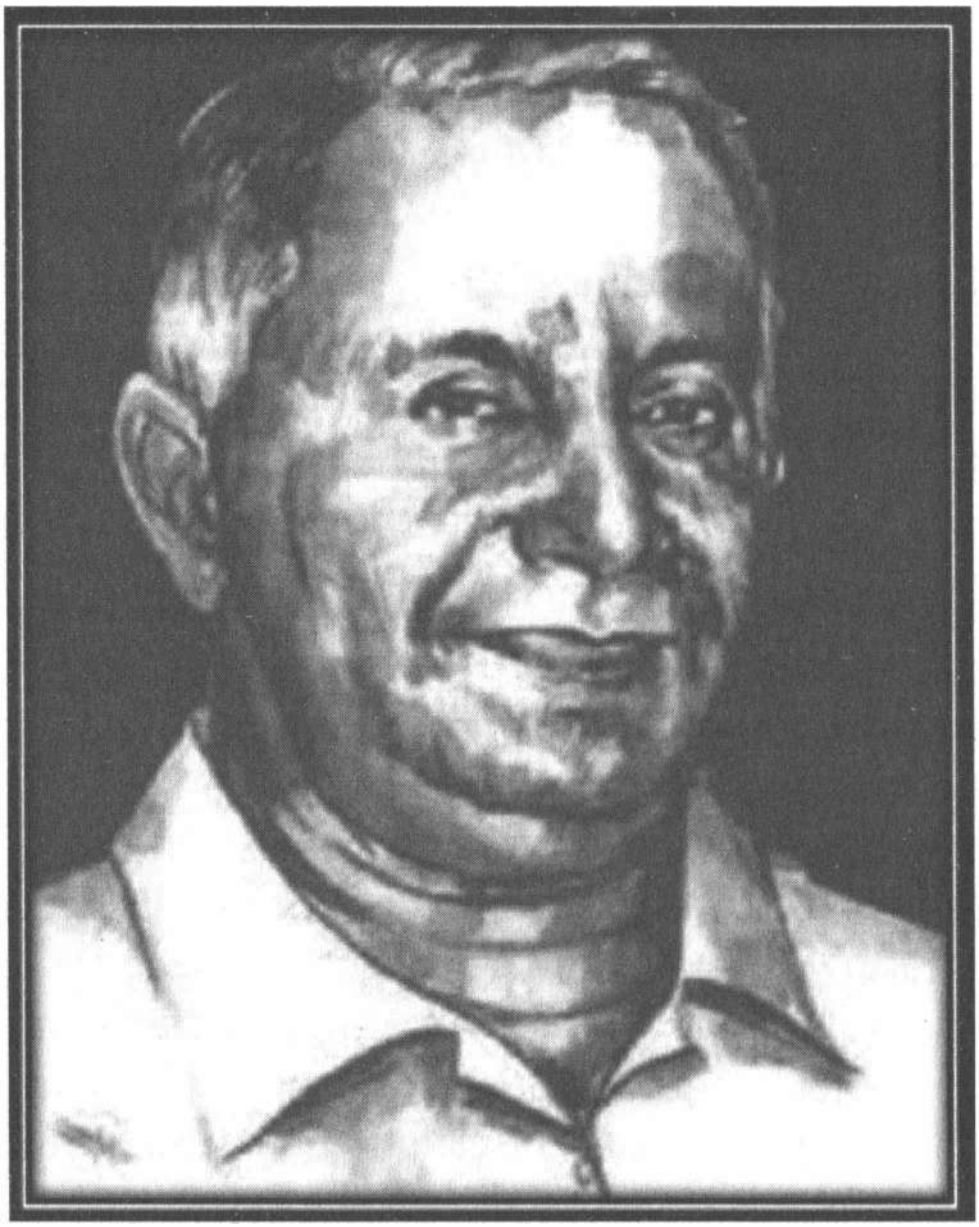

நாகலிங்கம் சண்முகதாசன்

Nagalingam Shanmugathasan

1920-1993

★

SEÇME YAZILAR

Yalnızca Mao Zedung Düşüncesi Hindistan Devrimini Zafere Taşıyabilir[6]

Günümüz Hindistanı, şimdiye kadar bu devasa kıtada eşi benzeri görülmemiş ve hızla olgunlaşan devrimci bir yükseliş sürecinden geçiyor. Hindistan'da iktidarda bulunan Kongre Partisi, son genel seçimler sırasında sert bir darbe aldı. Eyaletlerin çoğunda güçsüz durumdalar. Merkezde ise her an çökebilecek konumdalar.

Hint Hükümeti, bugünlerde halkın ihtiyaç duyduğu asgari besin kaynaklarını dahi sağlayamıyor. Kanunsuzluk ve düzensizlik her yerde belirgin şekilde hakim. Milyonlar açlık çekiyor. Ölümlerin sayısını kimse tahmin edemiyor. Hindistan nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan Hint köylüleri büyük zorluklar içinde bulunuyor ve acıları dinmiyor. Yaşanan bu acılar, Hint ekonomisinin Amerikan emperyalizmine entegre edilme çabası, Hindistan hükümetinin gerici politikaları ve Çin-Pakistan sınır çatışmalarının finanse edilmesine yönelik harcamalardan ötürü daha da ağırlaşmış durumda. Jan Sangh ve Swatantra Partisi gibi aşırı gerici kurum ve partiler, Hindistan'ı daha da sağa itmeye ve herhangi bir bahane üretmeden açıkça Amerika yanlısı bir çizgi izlemeye çalışıyorlar.

İşçiler, köylüler, öğrenciler ve devrimci aydınlardan oluşan devrimci kitleler, Hint Hükümeti'nin baskıya ve ölümlere dayalı yeni sömürgecilik politikalarına karşı kahramanca direniş

---

6) İlk kez Seylan Komünist Partisi politbürosu adına N. Shanmugathasan tarafından 1967 yılında kaleme alınmış ve *Liberation* dergisinin Kasım ayında basılan birinci sayısında yayınlanmıştır. Shanmugathasan'ın bu makaleyi yazmadan çok kısa bir süre önce Çin Halk Cumhuriyeti'ne gitmiş olduğunu ve burada başkan Mao Zedung ile giriş bölümünde bahsettiğimiz görüşmeyi gerçekleştirdiğini anımsatmak gerekiyor. Shanmugathasan'ın makalesi bu yönüyle de gerek Hindistan, gerekse uluslararası komünist hareket açısından önemli bir tarihsel belge olarak düşünülebilir.

gösterdi. Mevcut durum Hindistan basınında çıkan haberlere göre bile, köylülerin toprak ağalarını ve hükümet güçlerini tasfiye etmelerinin ardından artık kendi siyasi güçlerini kurmaya başladıkları devrimci üs bölgelerine kadar gelişmiş bulunuyor.

Devrimci ve Mükemmel Bir Dönem

Hindistan'da şu anda hakim olan siyasi ve ekonomik durumun neredeyse devrim için özel olarak hazırlanmış olduğu görülüyor. Süreç, gerici hükümetin artık yönetememeye başladığı ve yönetilenlerin de artık eski yönetim tarzını kabul etmediği bir durumun gündemde olduğunu gösteriyor. Bu elverişli ve mükemmel durumda Hindistan'da eksik kalan tek bir şey var gibi görünüyor; Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ne dayanan gerçekten devrimci bir liderlik.

Hindistan Komünist Partisi'nin önemli bir kesimi Dange revizyonist kliğinden ayrıldığında dünyanın dört bir yanındaki Marksist-Leninistler, modern revizyonizm ve oportünizmden kendini ayrıştıran Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ne dayanan gerçek bir devrimci parti oluşumun hayata geçeceğini ummuştu. Hindistan hükümeti bile yaşanan bu durumu ciddiye alıyor ve Sovyet revizyonistlerinin memuru Dange'in savunduğu sınıf işbirliği politikalarının mantıksal olarak kitleleri devrimci bir yöne doğru sürükleyeceğine inanıyordu. Öyle ki, Hindistan hükümeti emperyalist baskılara dayanamayıp Çin karşıtı macerayı başlattığında ilk iş olarak bu grubu Çin ajanı olarak etiketledi ve liderlerinin çoğunu bazıları üç yıl olmak üzere hapse attı. Son genel seçimler öncesinde, burjuva demokrasisi gereksinimlerinden ötürü Dange revizyonist kliğine karşı isyan eden bu komünist grubun serbest bırakılmasına karar verildi ve hapisten çıkmaları sağlandı. Kongre hükümeti, halkın izlenen politikalara karşı artan kitlesel öfkesine yönelik önemli bir fedakârlık yaptığı izlenimini hakim kılmaya ve bu şekilde itibarını korumaya çalışacaktı. Liderler ülke ça-

pında Gandi veya Nehru'nun kitlesel mitinglerini referans gösteriyordu. Halkın, gerici Kongre hükümeti tarafından üretilen Çin karşıtı yalanlara inanmadığı açık bir şekilde ortadaydı.

Ancak kendisini "Marksist" olarak adlandırmaya başlayan Hindistan Komünist Partisi (Dange revizyonist kliği ile karıştırılmamak için bu adı aldılar) biriktirmiş olduğu muazzam devrimci sermayeyle ne yaptı? Tıpkı Nazilere karşı direniş savaşında oynadıkları öncü rol nedeniyle muazzam bir prestij ve güç sağlayan Fransız ve İtalyan komünistlerin İkinci Dünya Savaşı sonunda bu değerli birikimi kendi elleriyle parlamenter sisteme teslim etmesi ve böylece o dönem Avrupa'da var olan muazzam devrimci imkânlara ihanet etmelerine benzer şekilde davrandı. Bu yeni revizyonistler "Marksist" etiketine rağmen, Hindistan'da gelişmekte olan devrimci harekete cesurca ve doğru bir yol açmak yerine mecliste oyun oynamayı seçerek emperyalistler ve Hint gericilerini fazlasıyla rahatlattılar. Parlamentonun, temel olarak halkı aldatmak, diktatörlük uygulamalarını gizlemek ve halkın dikkatini gerçekte gücü elinde bulunduran silahlı kuvvetlerden uzaklaştırmak için burjuvazi tarafından icat edilen bir kılıf olduğunun farkına varamadılar. Mao Zedung yoldaş tarafından öğretilen gerçeği yani politik gücün namlunun ucunda olduğunu kavrayamadılar.

Dangesiz Bir Dangeizm

Dange'in bir İngiliz casusu olup olmadığı konusunda üretilen birçok iddiayı ve tartışmayı bir kenara bırakıp, bu grubun hapisten çıktıktan sonra pratikte ne yaptıklarına bakılırsa, aslında Dange revizyonist kliği tarafından izlenen politikalardan temelde farksız oldukları açık bir şekilde görülecektir. Tıpkı mevcut Sovyet revizyonist yönetici kliğinin Kruşçevizmi Kruşçev olmadan da yürütmesi gibi, bu yeni revizyonist grup da Dangeizmi Dange olmadan sürdürmeye devam etti.

Bu nedenle bazı eyaletlerde Dange revizyonist kliğiyle

seçilmiş birleşik cepheler arasında ittifaklar gündeme geldi. Dange revizyonist kliğinin yardımıyla bu grubun Kerala ve Batı Bengal'de iktidar olabilmesinin sebebi de aslında budur. Tek başına bu gerçek dahi neo-revizyonistlerin gerçek doğasını açıkça ortaya koyar. Yeterince düşünmeyen biri dahi Marksizm-Leninizm ile modern revizyonizmin birbiriyle karıştırılamayacağını kolaylıkla bilir. Bu iki karşıt görüş arasında birleşik bir cephe olamaz. Böyle bir birleşik cephe sapması herhangi bir ülkede gerçekleşirse yalnızca bir görüşün zafer kazandığı ve diğerinin teslim olduğu anlamına gelir. Hindistan'da teslim olan Dange revizyonist kliği değildir.

Dange kliğine karşı olan komünistler açısından mevcut durum, Çin-Hint sınır anlaşmazlığı zamanında proleter enternasyonalist bir tutum alamadıklarında da açık şekilde anlaşılmıştır. Proleter enternasyonalizmi uygulamak yerine, gerici hükümet, burjuva basın ve modern revizyonistler tarafından ortaya atılan ulusal histeriye ve şovenizme teslim oldular. İşçi sınıfı ve partisinin kendi burjuvazisininkinden farklı bir sınıfsal bakış açısı yoksa Marksizm-Leninizm'den de bahsetmenin gereği yoktur.

Ekim-Kasım 1964'te yapılan 7. Kongrede kabul edilen iki belgeyi okuma fırsatı bulduk. Bunlar "Hindistan Komünist Partisi Programı" ve "Revizyonizme Karşı Mücadele" başlığı taşıyor.

Anti-Marksizm!

Bu belgeler, devrimin demokratik evresinin iki aşamaya bölünme teorisini kabul ediyor. Birinci aşamada esasen sona ermiş olan yabancı emperyalist yönetimden kurtulmak ve henüz tamamlanmamış ikinci görev olarak feodalizmin tasfiyesine yönelmek olarak tuhaf bir ayrıştırmaya gidilmiş. Ayrıca yeni bir ulusal Hindistan devletinin var olduğuna inanılmaktadır.

Yabancı emperyalizme karşı mücadeleyi, feodalizme karşı

mücadeleyi ve büyük burjuvazi ile olan savaşı farklı bölmelere ayırmak tamamen anti-Marksizmdir. Bu gerici kuvvetler birbirlerine iç bağlarla bağlıdır ve diğerleri devrilmeden birinin devrilmesi imkânsızdır. 1947'de Seylan'da olduğu gibi Hindistan'da da yaşananlar İngiliz emperyalizmiyle feodallerle ittifak halinde olan Hint burjuvazisi arasındaki bir anlaşmadır. İngiliz emperyalizmi Hindistan'ı parçalara ayırarak her iki ülke üzerindeki etkisini güçlendirdi. Hindistan'daki İngiliz emperyalizmin egemenliği sona ermedi. Hatta Amerikan ve Batı Alman sermayesinin nüfuzuyla daha da arttı ve genişledi. Indira Gandhi'nin Hindistan'ında İngilizlerin Hindistan'ına nazaran çok daha fazla sayıda yabancı emperyalist sermaye mevcuttur.

Hindistan, yabancı emperyalistlerin Nehru veya Indira Gandhi'nin biçimsel 'bağımsızlık' maskesi ardına saklandıkları yeni sömürgeciliğin mükemmel örneği konumunda bir ülkedir. Bu nedenle Hint halkının esas düşmanları halen yabancı emperyalizm, feodalizm ve büyük burjuvazidir. İşçi sınıfının ve partisinin görevi, bu gerici güçlerin tamamen devrilmesi için işçi sınıfı önderliğinde birleşik bir cephe oluşturmak ve bu gerici güçlere karşı mücadelede bir araya gelebilecek tüm güçleri birleştirebilmektir. Eğer bu durum anlaşılırsa, bir Hint ulusal devletinin varlığı hakkında soru sormanın yanlışlığı da kolayca anlaşılabilir. İngiliz emperyalizmi tarafından kurulan baskıcı devlet aygıtına bugüne kadar dokunulmadan aynen devam edildiği anlaşılmalıdır. Sadece bazı bölümlerinin rengi değiştirilmiştir. İngiliz emperyalistleri tarafından şekillendirilen ve gerici güçlerin yararına kullanılan böylesine acımasız baskıcı bir devlet mekanizması halkın çıkarları doğrultusunda nasıl davranabilir? Buna nasıl "Ulusal Devlet" denebilir? Bunu yapmak yalnızca tehlikeli yanılsamalar yaratır.

Ulusal Devlet?

Ulusal demokrasi teorisi ve işçi sınıfının hegemonyasını kademeli olarak kurarak kapitalist olmayan gelişme yolundan

sosyalizme geçilebileceğine yönelik revizyonist teori, Kruşçev tarafından SBKP 22. Kongresi öncesinde ortaya atılan karşı devrimci bir teoridir. Marksizm-Leninizm devlet konusu hakkında sadece bir teoriyi öğretir. Bu teori, devletin temelde bir sınıfın bir başkasını baskı altında tutma aracı olduğu ve işçi sınıfının ve müttefiklerinin görevinin emperyalistlerin ve büyük burjuvazinin baskıcı devlet makinesini parçalayıp proletarya diktatörlüğü ile bu mekanizmayı değiştirmesi gerçeğidir. Başka herhangi bir şey revizyonizmdir.

Bu yeni revizyonist grubun devrimi terk etmesi ve parlamenter yolu benimsemesine neden olan Marksizm'e ilişkin bu temel kavramı anlama başarısızlığıdır. Kongrelerinde, demokratik halk diktatörlüğünün Hindistan'da nasıl kurulacağına ilişkin soruya doğru cevap veremedikleri için bu durum parlamentarizmin ve dejenerasyonun temelini atmıştır.

İşçi sınıfı ve müttefikleri nasıl iktidara gelebilir? Barışçıl ve parlamenter yolla mı? Yoksa devrimle mi? Marksist-Leninistleri modern revizyonistlerden ayıran temel sorulardan biridir bu. 1957 Moskova Bildirgesi'nde ve 1960 tarihli bildiride yer alan barışçıl ve barış içinde olmayan şeklindeki iki yöntemle geçiş metodunun esasen yanlış olduğu anlaşılmalıdır. Çinli yoldaşlar, bu uzlaşma formülasyonunu o zamanlar uluslararası komünist harekette *bölünmeyi önlemek* için kabul ettiklerini belirttiler. Doğru olan yalnızca tek bir yolun bulunduğudur, o da devrimci yoldur.

Bu neo-revizyonist grubun kongrelerinde kabul ettikleri belgelerin göze çarpan zayıflığı temelde uluslararası komünist hareket içinde ortaya çıkan farklılıkların, başta modern revizyonistlerin bugün oynadığı rol olmak üzere yabancı emperyalizmin yıkıcılığının ve büyük burjuvazinin durumunun doğru olarak analiz edememekten kaynaklanmaktadır. Ne kongrede, ne sonradan yayınlanan süreli yayınlarında, ne de liderlerinin konuşmalarında bu sorunlara yönelik herhangi bir şey yer almaz.

Oportünizm

Bu durumun genel seçimler sonrasında uluslararası komünist harekette yaşanan tartışmalardan uzak durmak isteyen bilinçli bir kararın sonucu olduğu anlaşılıyor. Böylesi bir kararın tek sebebi, partilerinin modern revizyonizme karşı herhangi bir tavır alması halinde Dange revizyonist kliğiyle herhangi bir seçim anlaşması yapma şansını kaybetmesinden korkmaktır. Bu tutum aptalca bir oportünizmden başka bir şey değildir. Dolayısıyla kendilerini "Marksist" olarak tanımlayanların Kerala'daki seçimlerde Dange revizyonist kliğiyle birleşik cephe kurması türünden rezil durumlar ortaya çıkmıştır. Batı Bengal'de birbirleriyle kavgalılar ancak koalisyon hükümeti kurmak için seçimlerden sonra bir araya geliyorlar. Tamilnad ve Andhra'da birbirlerine karşı dişle tırnakla savaştılar. Daha ne kadar oportünist olunabilir?

Modern revizyonistlerle ve Marksizm karşıtı diğer gruplarla her iki eyalette de ittifak kurarak bakanlıklar elde eden bu yeni revizyonistler şimdilerde parlamenter bataklık içinde debeleniyorlar. Anayasacılık ve parlamentarizm tapınaklarına ibadet edip burjuvazinin ve toprak ağalarının devlet aygıtında emperyalist-burjuva anayasanın sınırları içinde enerjilerini tüketenler, merkezi hükümetin devrilmesini engellemek için her şeyi yapıyor.

İhanet

İşçilerin ve köylülerin devrimci mücadelelerine yönelik en berbat ihanetleri, özellikle de yüzlerce yıllık feodal baskıya karşı cesurca yükselen Naxalbari köylülerinin ayaklanması karşısındaki tutumlarıdır. Bu mücadeleleri memnuniyetle karşılamak ve destek vermek yerine bu yeni revizyonistler uzun yıllardır acı çeken köylülerin politik eylemlerini 'ekonomik mücadele' olarak nitelendirerek kendilerini "Marksist" ilan eden bakanlar aracılığı ile eyalet hükümeti polis teşkilatının köylüleri sınırsız

şekilde bastırmasına, ölümlere ve hapis cezalarına neden olmuşlardır.

Bunlar ne biçim Marksisttir? Batı Avrupa'daki sosyal demokratlardan farkları nedir? Köylülerin taleplerine dudak bükmek ama polisin onları öldürmelerine izin vermek? Umarız köylüler ölmeden önce BT. Ranadive ve Basavapunnaiah tarafından hazırlanan ikiyüzlü destek deklarasyonlarını okuyacak zamanı bulabilirler.

Günümüz dünyasında önde gelen Marksist-Leninist parti olarak Çin Komünist Partisi'nin bu hataları tespit etmesi, yeni revizyonistlerin büyük çaplı ihanetlerini şiddetle eleştirmesi ve doğru devrimci yolu işaret etmesi üzerine, yapılanın partilerinin iç işlerine karışmak olduğunu söyleyip serzenişte bulunuyorlar! Öyleyse bunlar Ekim Devrimi'nden sonra II. Enternasyonal'in eski sosyal-demokrat partilerinin revizyonist önderliklerinden hem siyasi hem de örgütsel temelde kopmaları ve yeni devrimci komünist partilere dönüşmeleri için yoğun çaba göstermiş büyük Lenin'i de 'iç işlere müdahale etmekle' suçlar!

Kendini "Marksist" olarak tanımlayanların devrimci harekete ihanetlerinin ve hatalarının Marksist-Leninistler tarafından sadece seyredilmesi kendilerini de bu sürecin suç ortaklarına dönüştürecektir. Çinli yoldaşlar, neo-revizyonistlerin bu hatalarını eleştirmekte haklıydılar. Bu makale de aynı ruh ile kaleme alınmıştır.

ABD emperyalistleri, Sovyet revizyonistleri ve tüm ülkelerin gericileri liderliğinde yürütülen uluslararası ölçekteki Çin karşıtı cepheye katılmak ve Çin Partisi'ni karalamak çok kolay. Ama bir noktayı hatırlayalım. Tıpkı Büyük Ekim Devrimi'nden sonraki yıllarda gerçek bir Marksist-Leninist olmanın mihenk taşının Sovyetler Birliği'ne yönelik tutum olmasına benzer şekilde, bugün de Çin Komünist Partisi ve Mao Zedung Düşüncesi'ne yönelik tutum belirleyici önemdedir. Tıpkı Lenin döneminde Leninizm'e saldıranlar esas olarak Marksizm'e saldırmış

ise, bugün de Mao Zedung Düşüncesi'ne saldıranlar esas olarak Marksizm-Leninizm'e saldırmaktadır.

Mao Zedung Düşüncesi; dünyada emperyalizmin çöküşünün yaklaştığı ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği bir çağda Marksizm-Leninizm'in yaratıcı şekilde geliştirilmesidir. Sadece Çin için değil, Hint halkı da dahil olmak üzere tüm ezilen halklar için devrimin yolunu aydınlatan yol gösterici ışıktır.

Hint halkının zengin bir devrimci geleneği vardır. Devrimci bir değişim için koşullar olgunlaşıyor. Tek ihtiyaçları; Marksizme-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ne hakim, Çin devriminin örneğinden beslenecek, Hindistan halklarının ezici bölümünü oluşturan köylüleri cesaretle teşvik edecek, devrimci üs bölgeleri oluşturacak, devrimci güçleri kuracak ve genişletecek, devrimci güçlerden geçici olarak daha güçlü olan emperyalistlerin ve gericilerin silahlı saldırılarıyla başa çıkacak ve uzun süreli mücadelede ısrar ederek sonunda şehirleri kırsal bölgelerden kuşatabilecek gerçekten devrimci bir partidir. Bu, bizzat Mao Zedung Yoldaş tarafından geliştirilen ve Çin devrimini ülke çapında zafere taşıyan halk savaşının esnek strateji ve taktiksel düzlemidir.

Mao Zedung yoldaş şöyle der:

> *"Silahlı güçle iktidarın ele geçirilmesi, meselenin savaşla çözülmesi, merkezi bir görevdir ve devrimin en yüksek biçimidir. Bu Marksist-Leninist devrimci ilke, Çin ve diğer tüm ülkeler için de evrensel olarak geçerlidir."*

Hindistan devrimini başarıya ulaştıracak olan şey, bu doğru Marksist-Leninist kuralları izlemektir. Hindistan Komünist Partisi içindeki devrimciler parlamentarizmin nafile yolunu kararlı bir şekilde reddetmeli ve tüm devrimci güçleri titizlikle birleştirerek onları yaklaşan devrim için harekete geçirerek hazırlamalıdır.

Mao Zedung'un Marksizm-Leninizm'e Katkısı[7]

Uluslararası komünist hareket içindeki bugünkü durum, 1917'deki Büyük Ekim Devrimi'nden hemen sonra var olan durumla benzerlik göstermektedir. Lenin'in ve Bolşeviklerin Rusya'daki devrime liderlik ederken gösterdikleri başarı, devrime karşı olan ve bunun yerine parlamenter yoldan barışçıl geçişin hayalini kuran eski tip sosyal demokratları doğal olarak gözden düşürmüştür.

II. Enternasyonal'in sosyal demokrat partileri içinde entelektüel açıdan büyük bir devrimci mayalanma gerçekleşir. Bu eski sosyal demokrat partilerin içindeki devrimci sol çizgi, II. Enternasyonal'in liderliğindeki revizyonist teorileri parçalar ve Lenin'in rehberliğinde yeni bir enternasyonali, III. Komünist Enternasyonal'i oluşturmak için öne çıkarlar.

Benzer bir mayalanma son birkaç yıldır uluslararası komünist hareket içinde gerçekleşiyor. Eski komünist partileri içindeki devrimci gruplar, yaşayan en büyük Marksist-Leninist, Yoldaş Mao Zedung'un rehberliğinde ve Çin Devrimi'nin ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin başarılarından esinlenerek harekete geçiyor, hem politik hem de örgütsel açıdan bu eski örgütlerden ve bu örgütlerin başındaki revizyonist liderlikten kopuyorlar. Son zamanlarda pek çok yeni Marksist-Leninist grup ve parti ortaya çıkmış bulunuyor.

Marksizm-Leninizm'in araştırılması ve Mao Zedung Düşüncesi, bu yeni Marksist-Leninist partilerin kurulması için önemlidir. Bu partilerin işçi sınıfının öncüsü olarak görevlerini yerine getirebilmeleri için en önemli koşul Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi ile silahlandırılmasıdır. Bu

---

7) Makale, Hindistan Komünist Partisi-ML tarafından Aralık 1967'de basımı yapılan Liberation dergisinin ikinci sayısında yer almıştır.

sorun, Lenin'in iki klasik eseri olan *"Bir Adım İleri, İki Adım Geri"* ve *"Ne Yapmalı?"* kitaplarında ayrıca Stalin'in *"Sovyetler Birliği Komünist Partisi Tarihi (Bolşevik)"* çalışmasında ele alınmaktadır.

Yeni oluşan Marksist-Leninist partiler açısından en önemli görev, kendilerini doğru teoriyle silahlandırmaktır. Bu, onları Marksizm-Leninizm teorisi ile donatmak demektir. Fakat günümüzde yapılacak bir Marksizm-Leninizm çalışması, modern çağın Marksizm-Leninizmi olan Mao Zedung Düşüncesi'ni de içermek zorundadır. Başka bir deyişle, Mao Zedung yoldaşın yalnızca Çin Komünist Partisi için değil, aynı zamanda diğer tüm Marksist-Leninist partiler için yaptığı katkıları incelemeliyiz.

Mao Zedung Yoldaş'ın, Marksizm-Leninizm'in gelişimini zenginleştiren çok yönlü katkılarını, bir veya iki makale sınırları içinde kapsamlı bir şekilde ele almak pek mümkün değildir. Böyle kapsamlı bir çalışma daha fazla zaman, enerji ve araştırma gerektirir. Dolayısıyla bu makale bu yönde sadece bir adımdır ve tamamlanmış olmaktan uzaktır.

Lenin, Marksizm'in aşağıdaki üç ayrılmaz parçadan oluştuğunu söylemektedir:

1) felsefe,
2) ekonomi politik,
3) sınıf savaşımı teorisi.

Mao Zedung Düşüncesi'ni incelediğimizde Marksizm'in bu üç bileşen parçasının nasıl geliştirildiğini görebiliriz.

Felsefe

Felsefede, çok sayıda soru üzerinde durulabilir. Örneğin, yoldaş Mao Zedung'un Yenan Sanat ve Edebiyat Forumu'nda yaptığı konuşmayı ele alalım. Bu konuşma yoldaş Mao Zedung'un eserleri arasında gerçekten çok önemli yer tutar. Bu

konuşmanın proleter sanat ve edebiyatın ilkeleri ile ilgilendiği ve proleter sanat ve edebiyat üzerine Marksist-Leninist kuramı yaratıcı bir şekilde geliştirerek, sistematik bir şekilde işlediği doğrudur.

Ancak Mao Zedung yoldaş sadece bu konuşmada sanat ve edebiyat ile uğraşmakla kalmıyor, aynı zamanda Marksizm-Leninizm ile ilgili birçok şeyden bahsediyor. Bu konuşmaya felsefi bir açıyla bakacak okursak, Marksist felsefeye nüfuz ettiğini ve varlık ile akıl arasındaki ilişki meselesini işlediğini görebiliriz. Temel felsefi düşünceleri içerir: Fikirler nereden gelir? Siyaset ve edebiyatın birey ve kitleler üzerindeki etkileri meselesiyle ilgilenir.

Mao Zedung yoldaş, bu soruları Marksist diyalektiğin yardımı ile çözer. Bu şekilde Marksist diyalektiğin sunumunu gerçekleştirir. Hareket ve etki arasındaki ilişkiyi ayrıntılı olarak vurgular. Mekanik materyalistler yalnızca etkiye dikkat ederler, iradeye değil. Komünist partiler ve Marksist-Leninistler, hem iradeye hem de etkilere önem vermeye dikkat etmelidir.

Mao Zedung yoldaş, Yenan Sanat ve Edebiyat Forumu'nda yaptığı konuşmada sanat ve edebiyat alanında çalışan devrimci işçiler için beş gereklilik belirtti. Bunlar: 1) Sınıfsal Duruş, 2) Tutum, 3) Seyirci, 4) Çalışma ve 5) Marksizm-Leninizm Araştırılması.

Sınıfsal Duruş

Sınıfsal duruştan proleter duruşu kastediyordu. Sınıfsal duruşumuz yanlışsa, tüm fikirler yanlış olur. Tutum derken düşmana, müttefiklerimize ve kendi halkımıza karşı tutumumuzdaki farkları kasteder. Bu kategorilerin her biri için farklı tutumlarımızın olması gereklidir.

Düşmana karşı tutumumuz; onları tamamen açığa çıkartmak ve onları kuvvetle devirmek olmalıdır. Müttefiklerimi-

ze karşı tutumumuz onlarla birleşmek, aynı zamanda onlarla doğru şekilde mücadele etmek olmalıdır. Onların ilerici yönleri söz konusu olduğu sürece onlarla birleşiriz ve yanlış yönleri söz konusu olduğunda kendileri ile mücadele ederiz.

Devrimci kitlelere karşı tutumumuz onları övmek ve onlar için şarkı söylemek yönünde olmalıdır. Eksiklikleri ve hataları olabilir. Fakat tutumumuz, onlara karşı sabırlı olmaya ve kendilerine iyi niyetle yardım etmeye yönelik olmalıdır. Mao Zedung yoldaş, bu kategorilerin her birine karşı farklı bir tavır takınılması gerektiğini açıkça belirtmiştir. Bu, Marksizm-Leninizm'in genel teorisidir. Sınıf mücadelesinde önemli bir ilke meselesidir ve Çin'deki Büyük Kültür Devrimi açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, devrimci ittifakları gerçekleştirebilmek ve partide kapitalist yolu tutan ve iktidarı ele geçiren bir avuç kişiyle mücadele etmek için büyük önem taşımaktadır.

Mao Zedung Düşüncesi, Marksizm-Leninizmi gerçekten yaratıcı bir şekilde geliştirmiştir. Daha yüksek bir seviyeye yükseltmiştir. Bu sebeple, Yenan Forumu'ndaki Sanat ve Edebiyat Konuşması'ndan bugüne kadar yirmi beş yıl geçmesine rağmen, bugün Kültür Devrimi dönemi ile önemini devam ettirmektedir. Konuşmada ağırlıklı olarak sanat ve edebiyat konuları ele alınmış olsa da, aslında Marksist-Leninist diyalektik işlenmiştir.

"Çelişki Üzerine"

Şimdi de Mao Zedung yoldaşın en önemli felsefi makalesi olan Çelişki Üzerine[8] adlı çalışmasını ele alalım ve yakından inceleyelim. Bu yazı 30 yıl önce yazılmıştı. Yazıda Mao Zedung yoldaş, Marksist-Leninist diyalektiğin açık ve yaratıcı bir açıklamasını yapar.

Makaledeki ilk cümleye bakalım: *"Şeylerdeki çelişki yasası,*

8) *Seçme Eserler 1. Cilt,* Mao Zedung, syf: 349-403, Aydınlık Yayınları, 1.Baskı, İstanbul 1976.

yani karşıtların birlik yasası, materyalist diyalektiğin temel yasasıdır." Bu, oldukça derin bir ifadedir. Çok kısa bir cümledir, ancak bunu açıklamak bir günü alabilir.

En yalın ifadesi ile bu yasa, hareketin tüm maddi hallerde doğası gereği var olduğu anlamına gelir ve bu hareket yani gelişme yine her zaman var olan çelişkilerin gelişmesi ve çatışması sonucunda gerçekleşir. Üstelik çelişkiler arasında ve her çelişkinin farklı yönleri arasında hem birlik hem de mücadele vardır; ve çelişkilerin oluşumu boyunca, bir şey ya da bir fenomen diğerine, tam tersine dönüşebilir. Mao Zedung yoldaş, bu durumu materyalist diyalektiğin temel kanunu olarak belirtir.

Marksist diyalektiğin en sistematik açıklamalarından biri, bilimsel sosyalizmin kurucularından Engels'in ünlü çalışması *Anti-Duhring*'te bulunabilir. Bu çok önemli bir kitaptır, çünkü Dühring tarafından yayılan her tür yanılsamayı çürütür. Duhring'in en büyük hatası, çelişki yasasını reddetmesiydi. Dühring, çelişkinin yapay olduğunu düşünmüştü. Engels, Duhring'e kapsamlı bir eleştiri yaptı ve yanlış teorilerini reddetti. Çelişki yasasının maddenin nesnel bir yasası olduğu gerçeğini tespit etti. Hareketin çelişki olduğunu, şeylerin hareket etmesinin ve oluşumunun nedeninin iç çelişkileri olduğunu ve çelişki yasasının temelde karşıtların birliği yasası olduğunu belirtti.

Temel Kanun

Mao Zedung yoldaş, çelişki yasasını yalnızca materyalist diyalektik bir yasa olarak değil, en temel yasa olarak tanımlamıştır. Mao Zedung, makalesinin ikinci cümlesinde Lenin'in *"Diyalektik, şeylerin özünde yer alan çelişmelerin doğru olarak araştırılmasıdır."* şeklindeki ifadesini aktarır. Bu nedenle çelişme yasasını yani materyalist diyalektiğin temel yasasını doğru olarak anlamak hepimiz için oldukça önemlidir.

Hegel, *"Mantık Bilimi"* adlı kitabında, diyalektikte üç temel yasanın bulunduğunu belirtir. Bunlar:

1) Niceliksel ve niteliksel değişikliklerin birbirine dönüşümü yasası.
2) Zıtların birliği yasası.
3) Yadsımanın yadsınması yasası.

Bunlar Hegel tarafından öne sürülen diyalektiğin üç temel yasasıdır. Marx ve Engels, Hegel'in bu üç temel kanununu kabul edip onayladılar ancak ters yönde sıraya dizdiler. Hegel, bu üç yasayı nesnel diyalektiğin yasası olarak değil, öznel diyalektik olarak düşünür. Yani, bu kanunları nesnel şeylere özgü olarak değil, yalnızca insan düşüncesinin yasasını düzenleyen mantığa, yani düşünceye içkin olarak ele alır. Başka bir deyişle, Hegel diyalektiği idealist bir bakış açısıyla yorumlamıştır.

Ancak Marx ve Engels'e göre, çelişki yasası ve karşıtların birliği yasası nesnel şeylere özgü bir kanundur ve insanın çelişki hakkındaki bilgisi, objektif yasaların insan düşüncesindeki bir yansımasıdır. Marx ve Engels bu noktada Hegel'i eleştirir, Hegel'de tüm doğru tespitlere rağmen *"gerçeğin ters yüz edildiğini"* belirtir. Marx ve Engels durumu tersine çevirir ve diyalektiğin yasalarının şeylerde nesnel olarak mevcut olduğunu saptar. Engels, *"Anti-Dühring"* ve *"Doğanın Diyalektiği"* çalışmalarında konuyu detaylı olarak açıklayacaktır.

Lenin'in zamanında yeni bir gelişme yaşanır. Diyalektiğin 3 yasasından hangisinin en temel olduğu sorusu kendini gösterir. Makalesinin üçüncü cümlesinde Mao Zedung yoldaş, Lenin'in "Diyalektik Sorunu Üzerine" yazısına değinir ve *"Lenin, çoğunlukla bu yasayı (çelişki yasasını) diyalektiğin özü veya çekirdeği olarak belirtmiştir"* der. Lenin, bu yasayı diyalektiğin çekirdeği olarak işaret etmesine rağmen, bu çekirdek ile diğer iki diyalektik yasa arasındaki ilişkiyi belirtecek kadar yaşamaz. SSCB'deki felsefi çevreler sonradan bu konuyla uğraşmaya devam eder ve toplamda üç yasanın olduğunu belirtirler. Ancak bu yasaları farklı bir düzene oturturlar. Yeni sıralama şu şekildedir:

1) Karşıtların birliği yasası

2) Nicel ve nitel değişikliklerle ilgili yasa
3) Yadsımanın yadsınması yasası

SSCB'de uzun zamandır kullanılan formül budur.

1938'de, **Sovyetler Birliği** Komünist Partisi Tarihi (Bolşevik) çalışmasında Stalin diyalektik yöntemin 4 özelliğini şöyle sunar:

1) Tüm fenomenler birbirine bağlıdır ve birbirlerine bağımlıdır;
2) Bütün mesele hareket ve gelişme sürecidir;
3) Niceliksel değişiklikler niteliksel değişikliklere neden olur;
4) Her şey karşıtların mücadelesi temelinde gelişir.

Stalin böylece, karşıtların birliği ve mücadelesi yasasasını en baştan alıp en sona koymuş olur. SSCB'deki felsefi çevreler diyalektiğin üç yasasını işlerken veya Stalin diyalektik yöntemin 4 özelliğini yazarken, her iki yaklaşım da "karşıtların birliği ve karşıtların mücadelesi" yasasını diyalektiğin *temel yasası* olarak kabul etmek yerine diğer yasalarla aynı önemde tutma eğilimi gösterir.

Marksist Diyalektiğin Geliştirilmesi

Mao Zedung yoldaş, sistematik olarak Marksist-Leninist diyalektiğin yasalarını incelemiş ve Lenin'in "Diyalektik Sorun Üzerine" başlıklı çalışmasını geliştirmiştir.

Mao Zedung yoldaş, nicel ve nitel dönüşüm yasasını veya yadsımanın yadsınması hakkındaki yasaları inkâr etmez. Engels, *"Anti-Duhring"* çalışmasında bunlarla uğraşmıştır. Ancak Mao Zedung yoldaşın açıkça belirttiği şey, bu üç yasadan en temel olanın **"karşıtların birliği ve karşıtların çatışması"** olduğudur. Bu yaklaşımı ile sorunu monist[9] açıdan ortaya koy-

9) *Monizm* ya da bircilik, her şeyin bir tek zorunluluğun, ilkenin, madde veya enerjiden olduğunu iddia eden veya tek bir tözden kaynaklandığını savunan

muştur. Mao Zedung, bu üç temel yasayı paralel düzeyde görme teorisini böylece reddetmiştir.

Örneğin, Stalin diyalektik yöntemin ikinci özelliğinin hareket veya gelişme yasası olduğunu söylemiştir. Aslında hareket veya hareketlilik çelişkiden doğmaktadır ve Engels tarafından *Anti-Duhring*'de **"hareketin kendisi bir çelişki"** olarak bu durum ifade edilmiştir. Çelişki yasasını yani materyalist diyalektiğin karşıtların birliği yasasını anlayabilirsek, diğer tüm yasalarının bu temel yasadan kaynaklandığını da anlayabiliriz. Bu doğrultuda Mao Zedung'un, karşıtlıkların birliği yasası olan "çelişki yasasının" önceliğini ileri sürerek, Marksist-Leninist felsefe ve diyalektiği yaratıcı bir şekilde geliştirdiğini de açıkça görürüz. Mao Zedung'un "Çelişki Üzerine" makalesi Marksist felsefeye yaptığı en önemli katkı olmasına rağmen, Mao, Marksist felsefeyi pek çok alanda geliştirmeyi başarmıştır.

Mao Zedung yoldaşın bir diğer önemli felsefi çalışması da **"Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması"** başlıklı makalesidir. Bu çalışmada hem düşman ve kendimiz arasındaki çelişkilerin, hem de halkın kendi içindeki çelişkilerin nasıl ele alınması gerektiğine yönelik meseleler ele alınır. Mao Zedung, doğadaki farklı çelişkilerin birbirine dönüşümü teorisini de işler. Ayrıca parti içindeki farklı görüş ve düşünceler arasındaki mücadeleyle nasıl başa çıkılacağını açıklarken "çelişki yasasını" kullanır.

Mao Zedung yoldaş, "Çelişki Üzerine" başlıklı makalesinde şöyle demektedir: *"Karşıt ve farklı türde fikirler arasındaki mücadele partide sürekli ortaya çıkar; bu durum sınıflar arasındaki ve toplumdaki eski ve yeni arasındaki çelişkinin parti içindeki bir yansımasıdır. Partide herhangi bir çelişki olmazsa ve onları çözmek için ideolojik bir mücadele olmazsa, partinin hayatı sona erer."*

---

felsefi görüştür.

Parti İçindeki Çelişmeler

Mao Zedung yoldaşın, çelişki ve karşıtların birliği yasasını parti içinde farklı düşüncelerin çelişmesi ve mücadelesi alanında ilk kez kullanması Marksizm-Leninizm'in yaratıcı şekilde geliştirilmesidir.

Geçmişte, Çin Komünist Partisi tarihinde ve diğer partilerdeki bazı yoldaşlar arasında muhalefete karşı tutum ve Komünist Parti içindeki karşıt fikirlerle mücadele konusunda yanlış görüşler hakimdi. Bazı yoldaşlar çelişme yasasını yalnızca parti dışındaki olgulara yönelik kabul ediyordu. Bu kişiler parti içinde karşıt görüşlerle karşı karşıya geldiklerinde diyalektik yöntemi kullanamadılar ve bunun yerine metafizik yaklaşımı uyguladılar. Bir başka deyişle, çelişkilerin evrensel olduğunu ve parti içinde de yansımalarının her zaman var olacağını anlamadılar. Bu nedenle bazı yoldaşlar, parti içindeki çelişkiler ve mücadelelerle karşılaştıklarında bu durumun çok kötü bir şey olduğunu düşündüler.

Mao Zedung yoldaşın çelişkinin evrenselliğine dikkat çekmesi ve buna bağlı olarak muhalefet ve farklı fikirler arasındaki mücadelenin partide de sürekli olarak devam edeceğini belirtmesi, metafizik yaklaşımlara bir cevaptı. Bu durumda bir tuhaflık yoktu. Çünkü süreç sınıfsal çelişkilerinin ve toplumdaki eski ile yeni arasındaki mücadelenin parti içine bir yansımasıydı. Bu çelişkiler ve bunları çözmek için ortaya çıkan ideolojik mücadeleler partide var olmazsa, o zaman partinin hayatı sona erecekti.

Yalnızca parti içindeki mücadeleyi ve bunun canlı ve gelişen bir parti için hayati zorunluluğunu kavrarsak, Çin Komünist Partisi içinde Liu Shaoqi ve Deng Xiaoping'e karşı yürütülen mücadele ancak parti içindeki mücadeleler ve bu mücadelelerin canlı ve gelişen bir parti için zorunlu olduğu kavranırsa anlaşılabilir.

Sovyet revizyonistleri aynı fenomeni gördüklerinde Çin Komünist Partisi'nin çökeceğini ve Mao Zedung yoldaş liderliğinin devirileceğini düşünmüşlerdi. Hatta bazı arkadaşlar bu süreci doğru anlamadılar ve Çin Komünist Partisi içindeki hiçbir şeyin hayal ettikleri gibi iyi olmadığını düşünürek büyük üzüntü yaşadılar. Ortaya çıkan çelişkilerin çözümünde ideolojik mücadeleler olmazsa parti hayatının da sona ereceğini anlamadılar. Bu yoldaşların böylesi yanlış fikirlere sahip olmalarının sebebi, ideolojik mücadelelere diyalektik bir bakış açısıyla bakmamalarıdır.

Mao Zedung yoldaş, Kültür Devrimi'nin başlangıç günlerinde Kültür Devrimi'nin Çin Komünist Partisi'nin sağlam gelişmesinin bir işareti olduğunu söyledi. Yoldaşlar ve arkadaşlar Çin Kültür Devrimi fenomenine Marksist-Leninist diyalektik bakış açısı ile bakmalıdır. Böylece sürecin iyi bir şey olduğunu ve sandıklarının aksine hiç de kötü bir şey olmadığını fark edecekler. Ardından Liu Shaoqi ve Deng Xiaoping'e karşı verilen mücadelenin ve onların yanlış görüşlerinin muazzam önemini fark edecekler. Ayrıca, eğer bu mücadele yürütülmemiş olsaydı revizyonizm Çin'de zafer kazanacaktı. Kapitalizm restore edilmiş ve Çin renk değiştirmiş olacaktı. Bu durum Sovyetler Birliği tecrübesiyle kanıtlanmıştır.

Sınıf Savaşı Teorisi

Mao Zedung yoldaş, sınıf mücadelesinin Marksist-Leninist kuramını nasıl geliştirdi? Bu mesele, **Büyük Tarihi Belge** başlığı ile Pekin'de yayınlanan *Halkın Günlüğü* gazetesindeki bir makalede ustalıkla işlenmiştir. (İlgili makale *Pekin Review*'in bu yılki 21. sayısında tekrar yer almıştır) Bu makale yoldaş Mao Zedung'un Marksizm-Leninizm'i nasıl geliştirdiğini inceleme girişiminin bir sonucudur. Makalede, Marksizm-Leninizm gelişim tarihinde çok önemli bir sorun ele alınır.

Makale, Marksizm-Leninizmin gelişim tarihini üç aşama-

ya ayırır. Üç noktayı açıklar. Alıntıda:

> *"Marx ve Engels bilimsel sosyalizm teorisini kurdu, Lenin ve Stalin Marksizmi geliştirdi, günümüzde proleter devrimle ilgili bir dizi meseleyi tahlil etti ve proletarya diktatörlüğü altında devrimi sürdürmek için teorik ve pratik sorunları çözdü. Bunlar, Marksizmin gelişim tarihinde üç anıtsal kilometre taşıdır."* cümlesi yer almaktadır.

Mao Zedung yoldaşın, Marksist-Leninist sınıf mücadelesi teorisinin geliştirilmesine yaptığı özel katkılardan biri, sınıfların ve sınıf mücadelelerinin sosyalizm döneminde de var olup olmadığı sorusuna, **"evet vardır"** yönünde bir cevap vermesidir. Yukarıda bahsedilen makale, bu soruyu şu şekilde açıkça ortaya koymaktadır:

> *"Özellikle, üretim araçları mülkiyetinin sosyalist dönüşümü gerçekleştirildikten sonra da sosyalist toplumda sınıflar ve sınıf mücadelesi bulunur mu? Toplumdaki tüm sınıf mücadeleleri hâlâ siyasi iktidar mücadelesinin etrafında mı odaklanır? Proletarya diktatörlüğü koşullarında hâlâ devrim yapmamız mı gerekiyor? Kime karşı devrimi yapmalıyız? Devrimi nasıl yapmalıyız?"*
>
> *"Marx ve Engels'in kendi zamanlarında bu büyük teorik problemi çözebilmesi mümkün değildi. Lenin, proletaryanın iktidarı ele geçirmesinin ardından yenilmiş burjuvazinin hâlâ proletaryadan daha güçlü kalacağını ve her zaman geriye dönüş için çalışacağını gördü. Aynı zamanda, küçük üreticiler sürekli olarak kapitalizmi ve kapitalist sınıfı yeniden üretiyor ve buna bağlı olarak proletarya diktatörlüğüne tehdit oluşturuyordu. Bu karşı-devrimci tehdide karşı koymak ve üstesinden gelmek için, proletarya diktatörlüğünü uzun bir dönem boyunca güçlendirmek gerekliydi. Başka yol yoktu. Ancak Lenin, bu güncel sorunları uygulamada çözemeden yaşamını yitirdi."*
>
> *"Stalin; Troçki, Zionviev, Kamenev, Radek, Bukharin, Rykov türünden partiye gizlice girmiş burjuvaziyi temsil eden çok sayıda karşı devrimciyi partiden temizleyen büyük bir Marksist-Leninistti. Fakat teorik açıdan hatalıydı çünkü sınıflar ve sınıf mücadelesinin proletarya diktatörlüğü tarihsel döneminde de toplumda var olacağını ve devrimde kimin kazanacağı sorusunun henüz netleşmediği tespitini kabul etmiyordu. Başka*

bir deyişle, eğer bütün bu süreç doğru ele alınmaz ise burjuvazinin geri gelmesi ihtimali her zaman bulunuyordu. Ölümünden bir yıl önce Stalin bu noktanın farkına varmıştı ve çelişkilerin sosyalist toplumda da var olduğunu ve düzgün bir şekilde ele alınmasa uzlaşmaz çelişkilere dönüşebileceğini söylemişti."

"Mao Zedung Yoldaş, Sovyetler Birliği'nin tüm tarihsel deneyimini büyük dikkatle inceledi. Çok sayıdaki yazı ve talimatı ile bir dizi problemi doğru şekilde çözmüştür. Bu büyük tarihi belge[10] ve bizzat kendisi tarafından başlatılan Büyük Proleter Kültür Devrimi bu alandaki en önemli uygulamalardır. Bu durum, Marksizm'in tamamen yeni bir aşamaya geçtiğini gösteren önemli bir işarettir. 20. yüzyılın ilk yıllarında Marksizm, Leninizm aşamasına geçmişti. Günümüz çağında ise Mao Zedung Düşüncesi aşamasına doğru geçmektedir."

"Marx ve Engels, proletarya devrimi sorununu gündeme getirdi. Ayrıca, proletarya diktatörlüğü sorununu da gündeme getirdi. Lenin, bu teoriyi geliştirdi ve Büyük Ekim Devrimi'ni gerçekleştirerek uygulamaya koydu. Proletarya diktatörlüğünün gerçekleştiği ilk ülke Sovyetler Birliği oldu."

"Mao Zedung Yoldaş, Marksist-Leninist devrim teorisini ve proletarya diktatörlüğünü geliştirdi ve kendi ülkesinde proletarya devrimini gerçekleştirdi. 700 milyon nüfusa sahip olan Çin'de proletarya diktatörlüğü gerçek oldu. Emperyalizmin toptan çöküşe doğru ilerlediği ve sosyalizm dünya çapında zafere yürüdüğü bir çağda devrimin nasıl gerçekleştirileceği sorununu çözdü. Ayrıca, proletarya diktatörlüğü şartları altında devrimin nasıl yapacağı sorusunu da çözüme kavuşturdu."

Üç İşaret

Durum şu şekilde özetlenebilir: Marx ve Engels proleter devrim sorununu ve proletarya diktatörlüğü sorununu ortaya attılar. Lenin bunu Sovyetler Birliği'nde gerçeğe dönüştürdü. Mao Zedung yoldaş, bunu sadece Çin'de gerçekleştirmekle kalmadı, aynı zamanda proletarya diktatörlüğü şartları altında devrimin nasıl sürdürüleceği sorununu da çözdü. Ayrıca, proletarya diktatörlüğünün renk değiştirerek kapitalizmin ye-

10) Referans, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin 16 Mayıs 1966 tarihli genelgesine yöneliktir.

niden kurulmasının önlenmesi ve proletarya diktatörlüğünün tasfiye edilmesinin nasıl önüne geçileceği sorunlarını da çözüme kavuşturdu. Mao Zedung yoldaş Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisini bu açıdan yaratıcı şekilde geliştirmiştir.

Sınıf mücadelesi ile ilgili asıl soru, devlet iktidarı meselesidir. Proleter devrimin amacı devlet gücünü ele geçirmektir. Marx ve Lenin, yalnızca sınıf mücadelesini tanıyan kişinin henüz Marksist olmadığını belirtir. Gerçek bir Marksist, sadece sınıf mücadelesini tanımakla kalmayan aynı zamanda bu tanımayı proletarya diktatörlüğünün gerekliliğine kadar genişletebilen kişidir. Proletaryanın devlet iktidarını ele geçirmesinden ve proletarya diktatörlüğünün gerçekleşmesinden sonra da sınıf mücadelesi ile ilgili asıl sorunun halen "iktidar meselesi" olduğunu söylemek doğrudur.

Marx ve Engels'in bu soruları zamanında cevaplamaları olanaksızdı. Daha önce de göstermiş olduğumuz gibi, Lenin, proletarya diktatörlüğünün kurulmasından sonra, yenilen burjuvazinin onu yenen proletaryadan daha güçlü kalacağını ve küçük üreticilerin sürekli olarak kapitalizmi ve kapitalist sınıfı doğuracaklarını, yenilen burjuvazinin geri dönüşü her zaman deneyeceğini fark etmişti. Lenin, *"Proleter Devrim ve Dönek Kautsky"* adlı kitabında bu soruyu çok net bir şekilde ortaya koymuştur. Bu kitapta Lenin, kapitalizmden komünizme uzanacak döneminin bütün bir tarihsel çağ olduğunu saptar; ve bu tarihsel çağda komünizm kurulmadan önce, yenilen burjuvazinin yeniden geri dönüş için büyük bir uğraş vereceğini ve harekete geçmeye çalışacağını aktarır.

Bu tespit, büyük bir Marksist-Leninist kehanettir. Mao Zedung yoldaş, Lenin'in bu derin gözlemini daha da geliştirir. Lenin, kapitalizm ile komünizm arasında bütün bir tarihsel çağ olduğunun altını çizmişti. Mao Zedung yoldaş, sosyalist bir toplum kurulduktan sonra, komünizm kurulmadan önce elli yıl, yüz yıl, ya da daha fazla zaman gerektiğini söylediğinde

tam anlamıyla bunu kastetmiştir.

Mao Zedung yoldaş'ın bu ifadesine Troçkizm denerek iftira atıldı. Oysa gerçekte bu Leninizm'dir.

Eski Tür Revizyonistler

Bernstein, Kautsky vb. gibi eski tür revizyonistler, Sovyetler Birliği'nde sosyalist bir devrim gerçekleştirmeye karşıydı. Teorileri, üretimin her şey olduğu şeklinde bir teoriye dayanıyordu. Onlara göre Rusya'da kapitalist üretim gelişmediği için, sosyalist devrim de imkânsızdı ve Ekim Devrimi Rusya'da ancak kapitalizmin yolunu açabilirdi ve kapitalist üretici güçler Rusya'da belirli bir düzeye eriştiğinde ancak o zaman doğal ve barışçıl biçimde sosyalizme dönüşüm tamamlanabilirdi. Bu onların, sosyalizme *barışçıl geçiş* teorisiydi.

Bu yanlış teori 1918'de Kautsky'nin yazdığı "*Proletarya Diktatörlüğü Hakkında*" isimli broşürde ve "Rus Partisinde Umutsuz Durumdaki Bolşevikler" çalışmasında açıkça ifade edilir. Daha sonra Zinoviev, Troçki ve Buharin gibiler eski tür revizyonistler bu teoriyi sosyalist devrime, sosyalist inşaya ve sosyalizmin tek bir ülkede kurulabileceği teorisine karşı gelmek için kullandılar.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi 7. Oturumu'nda Troçki, Rusya'daki sosyalist üretimin üstünlüğünün şimdi değil, ancak 50 yıl veya 100 yıl sonra mümkün olacağını ifade etti. Troçki bu hatayı dile getirdiğinde, Stalin onu tezlerini ciddi şekilde çürüttü. Çünkü sosyalist mülkiyet sisteminin kapitalist ülkelerdeki özel mülkiyet sistemine oranla üstünlüğü, devrimden hemen sonra, özel mülkiyetin kaldırılması ve kamu mülkiyetinin kurulmasıyla açık bir şekilde kendini gösterdi.

Stalin; Troçki'nin hatalı teorisinin sosyal demokrat ekonomist Sukanov'unki ile temelde aynı olduğunu belirtir. Sukanov'a göre üretici güçlerin gelişmediği bir ortamda Ekim Dev-

rimi ancak sosyalizme değil kapitalizme yönelebilirdi. Troçki'nin konumu, sosyalist devrim ve sosyalist inşaya karşıydı.

Troçki'nin hatalı teorisinin, Lenin'in öne sürdüğü teori ile ortak bir yanı yoktur; kapitalizmden komünizme geçiş dönemi bütün bir tarihsel dönemi kapsar. Ayrıca, Mao Zedung yoldaş tarafından belirtilen, bu dönemin birkaç on yıl, bir yüzyıl veya birkaç asır süreceği şeklindeki teorinin de karşısındadır. Hem Lenin hem de Mao Zedung yoldaş, kapitalizm ile komünizm arasında geçecek dönemin uzun süreceğine teorilerinde yer verir.

Bu gerçekleri çarpıtan ve Troçki'nin görüşleri üzerinden Mao Zedung yoldaşa iftira atmaya çalışanlar, gerçekte Troçki'ye saldırmıyor yalnızca onu daha fazla özümsüyor. Ya bilgisizliklerinden ya da Lenin'e ve Mao Zedung yoldaşa iftira atmak için kasıtlı olarak bunu yapıyorlar.

Stalin, Troçki'nin bu hatalı teorisini zaten incelemiş ve bunu sosyal demokrat Sukanov'un öne sürdüğü teori ile aynı olarak tanımlamıştır. Sukanov'a göre, sosyalist devrimin ve sosyalizmin inşasının Rusya'da başarısız olmasının iki nedeni bulunuyordu. Birincisi, kapitalist üretimin yeterince gelişmemiş olmasıydı. İkincisi, Rusya'daki köylülerin geri kalmış olması ve kültürel seviyelerinin düşük olmasıydı.

Lenin, "*Ülkemizde Devrim Üzerine*" isimli çalışmasında; her ne kadar Rus köylülüğünün kültürel seviyesi düşük olsa da, devrimi proletaryayla birlikte gerçekleştirdiğini ve bunun sosyalizmin lehine olduğunu belirtir. Lenin, Rusya'da kapitalist üretimin çeşitli Avrupa ülkelerindeki kadar gelişmediğinin doğru olduğunu kabul eder. Fakat devriminden sonra ve proletarya diktatörlüğü altında üretimi büyük ölçekte geliştirmek imkânsız mıdır? Sukanov hangi kitaptan işlerin böyle yapılamayacağını öğrendi? Napolyon şöyle der: "*Sonuçlarını görmek istemeden önce savaşa dalmalısın.*"

Lenin; burjuvazinin, emperyalistlerin ve toprak ağalarının üretim araçlarına el konulduktan sonra da üretimi büyük ölçüde geliştirmenin mümkün olduğunu savunmuştur.

Hangi Yol?

Mao Zedung yoldaş tarafından başlatılan Büyük Proleter Kültür Devrimi; Kautsky, Sukanov, Troçki ve Buharin'in kapitalist yola dönüş tezlerine karşı sosyalist yolu savunur. Bu görüşlerin Çin'deki temsilcisi bugün Liu Shaoqi'dir. Liu Shaoqi, Çin'in kurtuluşa kavuştuğu 1949 yazında, kapitalist üretimin Çin'de yeterince gelişmediği için sosyalist yola girilemeyeceğini söylemiştir. Liu Shaoqi, o evre Çin'deki sorunun çok fazla kapitalizm olmasından değil, hiç olmamasından kaynaklandığını savunmuştur. Ayrıca, emek sömürüsünün bir suç olmadığını, işçilerin sömürüye karşı olmadığını, sermayeyi sevdiklerini söylemiştir. Bu nedenle kurtuluştan sonra Çin'in sosyalist yol yerine kapitalist yola girmesi gerektiğini savunmuştur.

Bu teori; Kautsky, Sukanov, Troçki gibilerin Sovyetler Birliği'nde ortaya attıkları üretimin her şey olduğu tezleriyle tamamen aynıdır. Mao Zedung Düşüncesi ve Mao'nun savunduğu çizgi, bu insanların teorisinden kesinlikle ayrılır ve bu teorilerin tam tersidir. Mao Zedung Düşüncesi, Ekim Devriminden sonra kapitalist yola girilmesine karşı sosyalist yola sıkı sıkıya sarılmaya dikkat edilmesi gerektiğini belirten Lenin'in düşüncesiyle aynı doğrultudadır.

Büyük Proleter Kültür Devrimi'ndeki iki çizgi arasındaki temel fark nedir? Asıl soru, iki yol arasındaki mücadeledir: Çin kapitalist yolu mu yoksa sosyalist yolu mu seçecek? Bu iki çizgi arasındaki mücadele geçmişte var oldu. Şu anda da var ve gelecekte de var olacak.

Mao Zedung yoldaş, bugünkü Kültür Devrimi'nin sadece ilki olduğunu ve gelecekte daha fazlasının olacağını söyler.

Bunun nedeni, yalnızca eski sömürücü sınıfları devirmenin ve tüm zamanlar için geçerli şekilde devrimi sonuçlandırmanın mümkün olmamasıdır. Sömürgeci yeni unsurlar daima gelişir ve yeni bir burjuvazi her zaman ortaya çıkar. Lenin bu soruyu, *"Proleter Devrim ve Dönek Kautsky"* adlı kitabında ele alıp, kapitalizmden komünizme geçiş döneminde, eski sömürücü sınıfların geriye dönüş için çalışacaklarını ve bunu her seferinde deneyeceklerini vurgulamıştır. Lenin burada eski sömürücü sınıflara atıfta bulunur. Fakat, *"Sol Komünizm: Bir Çocukluk Hastalığı"* çalışmasında eski sömürücü sınıfların sadece kapitalizme geri dönmeye çalışmayacaklarını, sosyalist bir toplumda yeni bir burjuvaziyi de yaratılabileceklerini belirtecektir. Lenin bu soruları gündeme getirdi ancak daha önce belirtildiği gibi bu sorunları çözecek zamanı bulamadan öldü.

Stalin'in Hatası

Stalin, *Halkın Günlüğü* gazetesinde yer alan makalede de değinildiği gibi, proleter devrim ve tek ülkede sosyalizmin kuruluşuna yönelik meseleyi teorik ve pratik açıdan çözen büyük bir Marksist-Leninistti. Fakat, sınıf savaşımı teorisinde hatalar yaptı.

Ekim Devriminden sonra Stalin'in, sınıf savaşımı meselesini tamamen ihmal ettiğini söylemek de doğru değildir. Aslında, 1928 öncesinde Stalin, sınıf savaşımının Sovyetler Birliği'nde devam ettirilmesi gerektiğini pek çok kez vurgulamıştır. Stalin'in 1928'den önce Komsomol'a ve Kontrol Komisyonuna yaptığı konuşmalar bu soruna değinir. Bazı insanları barış zamanlarında sınıf savaşını unuttukları için eleştirmiştir.

Peki, Stalin'in eksikliği neydi? 1928'den sonra, kulak problemi çözüldükten, tarımın kolektifleştirilmesi tamamlandıktan ve ilk 5 Yıllık Plan gerçekleştirildikten sonra toplumda sınıfların tamamen ortadan kalktığını ve artık var olmadığını söyler. Bu yanlış fikir, 1936'daki Sovyet Anayasası hakkındaki rapo-

runda açıkça ifade edilmiştir.

Stalin'in eksikliği, kapitalizmden komünizme tüm bir tarihsel dönem boyunca geçişte ve proletarya diktatörlüğü altında sınıfların ve sınıf mücadelelerinin toplumda var olmaya devam edeceğini teorik açıdan kabul etmemesidir. Stalin, 1928'den önce sınıfların ve sınıf mücadelesinin varlığını kabul ederken, o dönemden sonra varlıklarını tanımamıştır. Fakat gerçek şu ki, tarımın kolektifleştirilmesi ve yeni Sovyet Anayasası sonrasında bile, burjuvaziye karşı sınıf savaşımı hâlâ var olmuştu. Kapitalizmin yeniden kurulması tehlikesi hâlâ mevcuttu. Bununla birlikte, gerçekler Stalin için öğretici olur ve yaşamının son yıllarında nesnel durumun artık farkında olacaktır. Stalin, sınıfların ve sınıf mücadelelerinin varlığı hakkındaki gerçeği, ölümünden yaklaşık bir yıl önce fark eder. Sosyalist toplumda çelişkilerin mevcut olduğunu ve bu tür çelişkilerin doğru yönetilmediği takdirde karşıt olanlara dönüşebileceğini belirtir. Bu görüş *"Sovyetler Birliği'nde Sosyalizmin Ekonomi Meseleleri"* adlı çalışmasında dile getirilmiştir. Bununla birlikte, Stalin bu kitapta sorunun açık bir şekilde nasıl ortaya konulması gerektiği ve sorunların doğru olarak nasıl çözülebileceği gibi meselelerde pek de başarılı olamamıştır.

Mao Zedung yoldaş, Sovyetler Birliği'nin tüm tarihsel deneyimini dikkatle incelemiştir. Ekim Devrimi'nin 50. yıldönümü bu yıla denk geliyor. Ekim Devrimi, revizyonistlerin iktidarı ele geçirdiği ve kapitalizmin restorasyonunu gerçekleştirdiği koşullar altında kutlanacak. Bu acı tecrübe tüm Marksist-Leninistler açısından önemlidir ve üzerinde çalışılmalıdır. Ayrıca Çin Devrimi'nin tecrübesi bulunuyor.

Mao Zedung yoldaş, bu deneyimleri inceleyerek, sosyalist bir toplumda ve proletarya diktatörlüğü altında sınıfların ve sınıf savaşımının var olduğunu savunmuştur. Mao Zedung yoldaş bu teoriyi sadece eserlerinde değil, bizzat Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni başlatarak proletarya diktatörlüğü koşulları

altında devrimin nasıl gerçekleştirileceğiyle ilgili bir dizi soruyu da doğru şekilde çözmüştür.

Mao Zedung, Marksizm-Leninizm'in gelişmesindeki en önemli dönüm noktasıdır. Marksizm-Leninizm'in tamamen yeni bir aşamaya geldiğini, önceden Leninizm aşamasına kadar geliştirilen Marksizmin, şimdi Mao Zedung Düşüncesi aşaması ile gelişimini ortaya koyar.

12 Ağustos 1966'da kabul edilen Çin Komünist Partisi Sekizinci Merkez Komitesinin 11. Genel Kurul Toplantı Tebliği'nde şu açıklama yer almaktadır:

> *"Mao Zedung Yoldaş çağımızın en büyük Marksist-Leninistidir. Mao Zedung Yoldaş Marksizm-Leninizm'e sahip çıkmış, savunmuş ve yaratıcı ve çok yönlü bir şekilde geliştirerek Marksizm-Leninizm'i tamamen yeni bir aşamaya yükseltmiştir. Mao Zedung Düşüncesi, emperyalizmin toptan çöküşe geçtiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği bir dönemin Marksizm-Leninizmidir. Partimizin ve ülkemizin tüm çalışmalarında yol gösterici ilkedir."*

İşçiler Kapitalizme Son Vermek İçin Savaşmalıdır[11]

Avustralya'daki Marksist-Leninistlerin haftalık yayın organı *Vanguard;*

> *"Sendikalar mevcut faaliyetleri ile kapitalizmin bir parçası durumundadır. Doğrudan kapitalist sisteme bağlıdırlar. Bunlar kapitalizmi kalıcı kılmaya yardımcı oluyor. Sendikal yapılar ve merkezi sendikal organlar işçilerin inisiyatifini ve mücadelesini baskılıyor."* şeklinde bir yazı yayınladı.

Dürüst birçok sendikacı bu değerlendirmeyi kabul etmekte zorlanabilir. Bununla birlikte, bu değerlendirmede yer alan temel gerçeği anlamaya ve Seylan deneyimimiz ışığında analiz etmeye çalışmalıyız. Bu konu, Seylan İşçi Federasyonu üyelerinin 18. Kongresinde alınan kararla üyelerinin politikleştirilmesi açısından özellikle önem arz eden hayati bir konudur. Karşılaştığımız sorun temelde kapitalist toplumdaki sendikaların rolüdür.

Sendikalar, kapitalizmin doğuşundan sonra ortaya çıktı. Doğal olarak ilk önce İngiltere'de doğdular, çünkü kapitalizmin ilk doğduğu yer orasıydı. Sendikalar, kapitalizm tarafından izlenen sistematik sömürüye karşı savaşmak ve etkisini hafifletmek için işçiler tarafından keşfedilen bir girişimdir. İşçiler ilk başlarda sefaletlerinin asıl nedenini yeterince anlamıyordu. Sefaletin asıl sebebinin kapitalizm değil, kullanılmaya başlanan yeni makineler olduğunu düşünüyorlardı. Bu nedenle, bu yeni makineleri parçalamak için bir dizi eylem de yapıldı. Bu tarihsel örnekte, hastalığa bağlı semptomların yanlış anlaşılması örneğine sahibiz.

---

11) Bu makale, ilk kez Seylan Komünist Partisi'nin merkez organı *Kızıl Bayrak*'ta 13 Ekim 1968 tarihinde yayınlanmıştır. Bir sene sonra PLP-USA'ya ait *World Revolution* dergisinin Haziran 1969'da basılan ikinci sayısında yeniden basılmıştır. Transkripsiyon ve düzenleme Paul Saba tarafından yapılmıştır.

Ancak, işçiler yavaş yavaş ve birleşme yoluyla emek güçlerine yönelik daha iyi bir değer için mücadele edebileceklerini anladılar. Kendi tecrübelerine dayanarak işverenlerle birlik halinde pazarlık yaptıklarında, her gün onlara sattıkları emek gücü için daha iyi bir fiyat elde edebileceklerini öğrendiler.

Böylece sendikalar ortaya çıktı. İlk bakışta, gizli olmak zorundaydılar, çünkü işverenler onlara hoşgörü göstermiyordu. İngiltere'de yüzyılı aşkın bir süredir sendikalar şiddetli baskılarla karşı karşıya kaldı. Yasalar tarafından doğrudan faaliyetleri yasaklandı, liderleri darağaçlarına asıldı veya yüksek para cezaları gündeme getirildi.

İşverenler Sendikaları Kabul Ediyor

Fakat kapitalizmin daha da gelişmesi ile birlikte, işverenler giderek sendikalara karşı tutumlarını değiştirmeye başladılar. Kuşkusuz, bu kısmen işçiler tarafından dayatılan sürekli mücadele yüzündendi. Aynı zamanda kurnaz işverenler, sendikal yapıyı, kapitalizmin bir uzantısı haline getirebildiklerini fark etti, yani sendikalar kapitalizmin bir parçası haline getirilmeye başlandı.

Bu durum genel olarak, ABD, İngiltere, Fransa, İtalya, Avustralya gibi endüstriyel açıdan gelişmiş ülkelerin çoğunda meydana gelmiştir. Bu ülkelerde işçiler nüfusun önemli bir bölümünü oluşturur. Sendikalar, çeşitli çatışmalara rağmen işverenler ve devlet tarafından tanınmaktadır. İşçiler, sendika üyelikleri için muazzam paralar öder. Geniş sendikal fonlarla birlikte kapitalizmin korunmasına yönelik kapitalist karakterde bir sendika bürokrasisi oluşmuştur. Sebebi basittir. Kapitalist yapının bir parçası haline gelmişlerdir. Kapitalizm biterse, böyleleri de onunla birlikte bitecekler. Bu ülkelerdeki sendika yetkililerinin birçoğu, bazı durumlarda pazarlık masasında karşılaştıkları işverenlerinden daha büyük maaşlar alabilmektedir.

Seylan'da bu gelişme, Seylan İşçileri Kongresi ve Seylan Ticaret Birliği gibi bir veya iki sendikanın haricinde pek fazla ilerlememiştir. Her iki sendika da üyelerinin aidatlarını ödeme yaprağından düşürme imtiyaz hakkına sahiptir.

Karl Marx, çok ciddi bir değerlendirme gerektiren sendikalaşma sürecinin bir başka yönü hakkında şöyle demiştir:

> *"Sendikalar, sermayenin işgaline karşı direniş merkezi olarak iyi çalışıyorlar. Bazı durumlarda, güçlerini etkisiz şekilde kullanmaktan kaynaklı başarısız da oluyorlar. Genel olarak kendilerini mevcut sistemin etkilerine karşı bir çeşit gerilla savaşı ile sınırlı tuttukları için ve onu değiştirmek, ücret sistemini nihai olarak kaldırmak amacıyla güçlerini kullanmadıkları için başarısız oluyorlar."*

Sendikacılığın Zayıflıkları

Marx, çok doğru bir şekilde sendikacılığın zayıf noktasına parmak basmıştır. Her işçinin farkına varması gereken şey, sendikal mücadele ile genel olarak kapitalizme değil ancak onun semptomlarına karşı savaşılacağıdır. Marx'ın da belirttiği gibi sistemin bir bütün olarak kendisine karşı değil, sistemin etkilerine karşı savaşıyoruz. Kapitalistler bu durumu devam ettirmeyi severler. Zira bu akıllı kapitalistlerin reformist sendikaları desteklemeklerinin ve onlarla her türlü anlaşmayı imzalamalarının nedeni budur.

Gün başına düşen maaşın artışına yönelik savaş verdiğimizde sadece kapitalizmin etkilerine karşı savaşıyoruz. Sadece bu da değil. Kapitalistlerden talep etmeyi sürdürüyoruz. Başka bir deyişle, kapitalist sistemin devam etmesini öngörüyoruz. Sendikal mücadelenin gerçekte yapmış olduğu şey kapitalist sistem içinde işçi sınıfının koşullarının iyileştirilmesidir. İşte bu nedenden ötürü dejenere edici etkiler üretip, reformizmi güçlendiriyorlar. Sonuç olarak kapitalizmi güçlendirerek, yaşam süresini uzatıyorlar.

Elbette, işçiler tarafından kazanılan her ücret artışı, daha yoğun bir çalışma, daha sıkı denetim ve genel bir fiyat artışı ile işverenler tarafından hemen telafi edilir. Böylece işçi başladığı yere geri dönmüş olur.

Tüm işçilerin anlaması gereken şey, sefaletlerinin temelinin kapitalist sınıfın yürüttüğü sömürüye bağlı olmasıdır. Sendikalizm yalnızca mücadelelerini bu sömürüyü azaltma girişimlerini sınırlamaktadır. Sendikalizm sömürüyü yalnızca azaltmaya çalışır. Sendikalizm, sömürüye kökten son vermek yani kapitalist sisteme son vermek ve sosyalizme geçmek için savaşmaz. Sendikal mücadelelerin ölümcül sınırı işte budur..

Sömürüye Son Vermek İçin Savaş

Elbette sendikal mücadelelere karşı çıkmıyoruz veya onlara katılmayı reddetmiyoruz. İşçileri örgütlemek ve günlük talepleri için savaşmalarına yardımcı olmak çok önemlidir. Çünkü yalnızca bu kavgalar sırasında, işçiler kapitalist sömürü sistemi ve bunu ortadan kaldırma ihtiyacı hakkında bilgi sahibi olurlar. Sendikal mücadeleler, işçileri eğitmek için gereklidir. Sorun olan bu aşamada durmak ve kendimizi yalnızca sendikal mücadele bağlamı ile sınırlamaktır.

İşçileri ilerletmeli ve bazı aşamalarda ekonomik mücadeleyi iktidarın işçi sınıfı ve müttefikleri tarafından ele geçirilmesi için politik mücadeleye dönüştürmeliyiz. Bunu yaparsak devrimci bir görevi yerine getirebiliriz. Aksi halde, reformizmin bataklığına saplanırız.

Seylan'da, reformist sendikalizm yüksek bir düzeye ulaştı. Özellikle, 1956'dan sonra Çalışma Mahkemelerinin kurulması ve Sanayi Mahkemeleri tarafından tahkim anlaşmazlıklarının daha fazla çözümü ile işçiler reformizmle tanıştı. Kendilerine ve grev güçlerine değil de, ancak iş mahkemelerine, davalarını tartışabilecek akıllı avukatlara güvenmeyi öğrendiler.

Ayrıca, ülkede var olan sendikal rekabet ve sendikal uyuşmazlık yüzünden reformcu kurumlara sıkışmaya zorlandık. Revizyonistler ve reformistler tarafından siyasi anlayışları köreltilmiş olsalar da bizler işçilerden ayrılamayız. Bir başka önemli durum da başlangıçta bu tür kurumların işçiler üzerindeki reformist etkisini doğru bir şekilde değerlendirmedik.

Ancak bu durumun devam etmesinin tehlikelerini bilmeliyiz. Kuşkusuz, bazı kadrolarımız ve zamanımızın bir kısmı sendikal çalışmalarda kullanılmalıdır. Belli düzeyde burjuva demokratik haklara sahip bir ülkede bu kaçınılmazdır. Ancak, kesinlikle, zamanımızın ve enerjimizin büyük bir bölümünü buralarda tüketmemeli, lider kadrolarımızın kafasını sadece bu durumla meşgul etmemeliyiz. Lider kadrolarımız ve zaman ve enerjimizin büyük bir kısmı, işçi sınıfını ve müttefiklerini, emperyalist ve kapitalist sömürü sistemini devirmeye yönelik devrimci eylem için özenle hazırlamakla geçmelidir. Bunu yapmazsak, revizyonizmin ve reformizmin hatalı konumlarına kolaylıkla geri dönülür.

Aynı zamanda, CTUF'nun (Seylan İşçi Federasyonu) modern revizyonizme ve Keunman revizyonist kliğine karşı Marksizm-Leninizm'in doğru ilkelerini savunmaları ve önder rollerinden ötürü takdir etmeliyiz. Pek çok ülkede komünist partiler içindeki sendika liderliği modern revizyonizme yenik düştü. CTUF ve liderliği ise Seylan'da tam tersini gösterdi. Burada, komünist parti içindeki sendikal liderlik modern revizyonizmle mücadeleye liderlik etti ve partinin önderliğinde en büyük kitle örgütü olan CTUF'yi doğru Marksist-Leninist liderlik altında tutmayı başardı. Son tahlilde, CTUF tarafından gerçekleştirilen bu katkı, CTUF tarafından kazanılan ekonomik zaferlere nazaran daha ağır bastı. Ancak dinlenmiyoruz. İşçi sınıfını siyasallaştırmak için daha da ileri gitmeliyiz.

Sendikal çalışmanın sona erecek bir araç olarak düşünülmesi gerekir. Bu araç işçilerle temasa geçip, ekonomik talep-

lerine yönelik savaşmalarını sağlayarak onları politik olarak eğitmemizi sağlıyor. Ancak sadece buna dayanmamalıyız. İşçileri yeterince siyasallaştırmalı ve sömürü sisteminin kendisini devirmeye yönelik devrimci eylem için hazırlamalıyız. İşçilere sadece ücret artışları için nasıl mücadele etmeleri gerektiğini öğretmemeliyiz. Daha da ileri gitmeli ve onları ücret sistemini temelden kaldırmaya yönlendirmeliyiz.

İtalyan Parti Kongresi[12]

Batı Avrupa'daki en büyük komünist parti olduğu iddia edilen İtalyan Komünist Partisi, yakın tarihte gerçekleştirilen kongresi ile burjuva basınında büyük ilgi gördü. Genellikle bu ülkedeki hareketlerin sadık bir takipçisi olan Seylan *Daily News* gazetesi ve editörü tarafından İtalya Komünist Partisi bolca övüldü. Bu garip bir fenomen. Ve biz Marksist-Leninistleri, Seylan *Daily News*'in İtalya Komünist Partisi'ne yönelik gerçekte neyi beğendini anlamaya yöneltiyor. Bunu negatif örneklerden öğrenebiliriz.

İtalya Komünist Partisi Kongresi iki temel şey yaptı. Partinin farklı birimleri ve farklı liderleri tarafından da olsa Çekoslovakya'ya yönelik Sovyet işgalini kınadı. Parti Kongresi ayrıca Çekoslovakya'ya yönelik Sovyet saldırılarını kınadıkları için Yugoslavya ve Romanya delegelerine de şiddetle destek verdi. Fakat kongrede Çek olaylarını Marksist-Leninist açıdan analiz eden herhangi bir konuşma duyulmadı. Aynı zamanda, İtalya Komünist Partisi lideri Palmiro Togliatti'nin "sosyalizme giden ayrı yol" ve yapısal reformlar konusundaki Marksizm karşıtı tüm meşhur tezleri yinelendi. Bu Kongre bu yolda biraz daha ileriye gitti ve partinin Hıristiyan Demokrat Partisi'ndeki Roma Katolikleri'yle çalışmaya gönüllü olduğunu doğruladı.

Modern revizyonistlerin parlamenter güç için şeytanın kendisiyle uzlaşma arzusudur bu durum. Elbette, İtalya Komünist Partisi genel sekreteri ve Togliatti'nin ardılı olan Signor Longo'nun her Pazar sabahı Katolik seçmenleri ikna edebilmek için kitle çalışması yaptığı biliniyor. Bu durum bizim eski solcu liderlerden Drs. N. M. Perera, Colvin R. de Silva ve S. A. Wick-

---

12) Bu makale Hindistan Komünist Partisi Marksist-Leninist çevresinin *Liberation* dergisinin Mayıs 1969 tarihli 7. sayısında yer almıştır.

remasinghe'yı anımsatıyor. Bunlar da Budistleri çevirip Buddha heykeline çiçek koyarak çeşitli işler yaparlardı.

Ancak İtalya Komünist Partisi'nin *Daily News* tarafından övgüye değer bulunan noktası devrimci yolu terk etmiş olmaları, parlamento oyununu oynamayı ve yığınları burjuva parlamenter demokrasinin afyonuyla aldatmayı seçmiş olmaları gerçeğidir. Bağımsızlık, çok merkeziyetçilik ve sosyalizme yönelik ayrı bir İtalyan yoluna ait bütün konuşmalar, Marksizm-Leninizm'in devrimci ilkelerini gömmeye, sosyal demokrasiyi ve modern revizyonizmi uygulamaya yönelik bir kamuflajdır. (Lenin'in işaret ettiği gibi aslında her ikisi de burjuvazinin işçi sınıfı hareketi içindeki etkisinden başka bir şey değildir)

Eğer bir Budiste, Budist doktrininin her ülkedeki yerel koşullara uygun şekilde düzenleneceğini veya değiştirilmesi gerektiğini söylerseniz, size öfkelenecektir! Nasıl böyle bir şey yapabilirsin! Budizm diğer dinler gibi evrensel bir dindir. İlkeleri, Burma'da olduğu gibi Amerika'da da, Tayland'da olduğu kadar Afrika'da da uygulanabilir. Ama kendisine tam bir bilim olan Marksizm-Leninizm hakkında da aynı şeyin yapılması gerektiğini söyleyin, bunu hemen kabul etmeyecektir.

Gerçek şu ki, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi'nin bazı evrensel gerçekleri vardır; bunlar temel niteliktedir ve yerel koşullara uyacak şekilde revize edilemez. Bunlar, **sınıf mücadelesinin, devrimin, proletarya diktatörlüğünün ve devlet teorisinin yasalarıdır.** Bunlar değiştirilemez bilimsel gerçeklerdir. Ancak bu evrensel gerçekler ülkeden ülkeye değişkenlik gösteren somut koşullara uygulanmalıdır. Bu durum Marksizm-Leninizm'i ve Mao Zedung Düşüncesi'ni uygulamaya çalışan her komünist partinin kendi ülkesinde varolan somut gerçeklere yönelik izlemeleri gereken taktikler meselesidir ve sosyalizmden ayrı bir yol değildir.

Çağımızın en büyük Marksist-Leninisti olan Mao Zedung yoldaş, bir seferinde Marksist-Leninist teorinin bir oka ben-

zediğini söylemiştir. Ancak bu okun hedefi somut koşullara yani ülkenin kendi gerçeğine yönelik olmalıdır. Eğer hedefi hedeflemiyorsak ok yön değiştirecektir. Ok olmadan da hedef vurulamaz. Bu nedenle Marksizm-Leninizm'in evrensel gerçeklerini kendi ülkesindeki somut koşullara uygulamak demek, bağımsız ve ayrı bir sosyalizm yolu olduğunu iddia ederek Marksizm-Leninizm'in ve Mao Zedung Düşüncesi'nin devrimci ilkelerini terk etmekten, devrimin gerekliliğini dahi inkâr etmekten oldukça farklı bir şeydir.

Sosyalizme doğru "ayrı yollar" diye bir şey yoktur. Tek bir yol vardır ve bu da devrimin yoludur. Togliatti ve halefi Longo burjuvazinin sevgilileri haline geldiler, çünkü İtalyan işçi sınıfını devrim yolundan uzak tutmak için gerekli bütün gayreti gösterdiler. Bugünkü İtalya Komünist Partisi, Togliatti zamanından beri Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin de sağındadır. Çok merkezlilik konusundaki talepleri gerçekte Marksizm-Leninizm'in evrensel gerçeklerini kabul etmeyi reddetmeye ve bunları parlamenter güç için revize etmeye dayanmaktadır.

İtalyan toplumunda yapısal reformlar teorisini ileri süren kişi Togliatti'dir. Başka bir deyişle, burjuva baskılayıcı devlet makinesini yok etmeksizin ve Marx ile Lenin'in proletarya diktatörlüğü dediği işçi sınıfının devlet makinesiyle değiştirmeksizin bazı yapısal reformların mevcut devlet aygıtına eklenmesi sonucunda işçi sınıfı yararına çeşitli faydalar sağlamak... Söylemek gerekiyor ki İtalyan işçi sınıfı halen bu reformların gerçekleşmesini bekliyor!

Bu durum Marksizm-Leninizm'in, Mao Zedung Düşüncesi'nin tamamen çarpıtılmasından başka bir şey değildir. Burjuva devlet makinesi, kapitalistlerin ve toprak sahiplerinin işçileri ve köylüleri sömürmek ve ezmek için kullandıkları bir silahtır. Bu devlet makinesinin ana biçimleri silahlı kuvvetler, cezaevleri, yargı, yüksek ücretli bürokrasi vb. olarak düşünüle-

bilir. Başka bir deyişle devlet, bir sınıfın diğerini ezdiği bir silah ya da makinadır. Emperyalistler, feodaller ve burjuvazi silahlı kuvvetler ve polisin elindeki silahlar olmadan sömürüye bir dakika dahi devam edemezler. Bu nedenle her hükümet kendi sınıfının çıkarlarını korumak için silahlı kuvvetleri bu kadar yüksek maliyetlerle eğitir.

İşte bu yüzden Marx, Lenin, Stalin ve Mao Zedung, kitlelerin özgürleşebilmeleri için varolan baskıcı burjuva devlet makinesini parçalayarak bunu kendi devlet makinesiyle değiştirmeleri gerektiğini bize öğretir. Bu iş Parlamento ve Kamu Hizmetleri Komisyonu aracılığıyla yapılamaz.

Son dünya savaşının sonunda, İtalya Komünist Partisi'nin prestiji Mussolini faşizmine karşı cesur yeraltı mücadelesinden ötürü oldukça fazlaydı. Emrinde büyük bir ordu vardı. Mussolini'yi ele geçirmiş ve onu hakettiği şekilde bir köpek gibi vurarak ayaklarından asmışlardı. Ancak savaşın bitimiyle birlikte uzun süre yurt dışında kalan Togliatti ülkeye geri geldi ve silahları teslim etmeye ve parlamento oyununu oynamaya karar verdi. Böylece yaşamı boyunca bir muhalefet lideri olarak kaldı. Bu olay, Thorez tarafından Fransa'da gerçekleşen ihanetle aslında aynı hüzünlü hikayedir. Anglo-Amerikan orduları onlara ulaşmadan kendi başlarına Naziler'den Paris'i kurtaran cesur Fransız komünistleri, Thorez'e verilen başbakan yardımcılığı karşılığında silahlarını teslim etti. Fakat Amerikan emperyalistlerinin girişimi ile bu süreç de kısa sürdü.

Çağdaş revizyonizmin tohumları, Kruşçev'in teorisine gelmeden zaten İtalya Komünist Partisi içinde mevcuttu. Fakat o tarihten bu yana İtalyan Komünist Partisi daha da sağa kaydı ve gerçek bir devrimci partinin olmaması gereken ne varsa adeta bir örneğini sundu.

Kongrelerini doğrudan burjuvaziye açmaları ve planlarını açıkça kamuoyuna ilan etmeleri, kendilerinin mevcut sistemin bir parçası haline geldiklerini ve artık bu şekilde kabul edil-

diklerini net bir şekilde göstermektedir. Gerçekten devrimci bir komünist partinin amacı bir devrim yoluyla güç kullanarak iktidarı ele geçirmektir. Böyle bir parti eğer ciddi ise, faaliyetlerini polisin gözü önünde açıkça sürdürmez. Gericiler 'burjuva demokrasisine' yalnızca devrimi gözetim altında tutmak ve ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra da -Endonezya'da olduğu gibi- bir çırpıda silip atmak için izin verirler. Bu nedenle, devrimciler tüm kadrolarını açığa vurmamalı, tüm planlarını kamuya açıkça ifşa etmemeli ve faaliyetlerini açıkça sürdürmemelidir. Böylesi yaklaşımlar yalnızca felâkete davetiye çıkartır. Herhangi bir kapitalist ülkede partinin yasaklanıp yasaklanmadığı gözetilmeksizin, devrimci bir parti kendisini yalnızca belirli etkinlikleri açıkça gerçekleştiren gizli bir yapı olarak örgütlemek durumundadır. Fakat İtalya Komünist Partisi ve diğer revizyonist partilerin yapmadığı şey de budur. Revizyonist teori revizyonist örgütsel uygulamalarla desteklenir.

Bugün, İtalyan Komünist Partisi, sosyal demokratlar gibi "saygın" bir parti oldu. Bir zamanlar, sosyal demokratlar İtalyan tekelci kapitalizmini destekleyen işlevleri yerine getirirdi. Günümüzde artık bu fonksiyonu kendi başlarına gerçekleştiremiyorlar. Amaçlarını çok fazla açık ediyorlar. İtalyan tekelci kapitalizmin tiksindirici rejimi için gerekli işlevi bugün İtalyan Komünist Partisi'nin modern revizyonistleri gerçekleştirmektedir.

Ancak her şey kaybedilmedi. Revizyonistlerin liderliğindeki sendika federasyonu tarafından yapılan grev çağrısı ve gösteriler sırasında, *"Çok Yaşa Mao Zedung! Çok Yaşa Stalin!"* diyen yeni kuşaktan İtalyan devrimcilerin seslerini duyduk. Gelecek burada saklı. İtalyan Komünist Partisi yalnızca çürümüş bir cesettir. Yeni kurulan İtalya Komünist Partisi (Marksist-Leninist) devrimin meşalesini ileriye taşıyacaktır.

Mao Zedung Düşüncesini Savunmak[13]

Son dönemde hem sağdan hem de soldan saldırılar altında kalan Mao Zedung Düşüncesi'ni tekrardan gözden geçirmek tüm Marksist-Leninistler için gerekliliktir. Sağcıların niçin Mao'ya saldırdığını anlamak zor değil. Deng Xiaoping altındaki Çin'in mevcut revizyonist liderliğinin ve her türden emperyalistin Mao'ya saldırmak için pek çok nedeni bulunuyor. Çünkü bunlar Mao'nun uğrunda savaştığı her şeyden nefret ediyorlar. Deng Xiaoping şu günlerde Çin'de yoğun bir de-Maoizasyon politikası izliyor ve Mao'nun ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin doğru politikalarını hızla tersine çevirmeye çalışıyor. Mao'ya saldırmak ve karalamak için kendisinin her türlü nedeni mevcut.

Ancak anlaşılması zor olan şey şu. Niçin Arnavutluk Emek Partisi ve kendine Marksist-Leninist diyen bazı partiler, Mao Zedung Düşüncesi'ne saldırmak ve Deng'in elini kuvvetlendirmek için bu anı beklediler? Deng'in mevcut anti-Maoist faaliyetleri 1956 yılında Kruşçevlerin Stalin için yaptıklarıyla doğrudan benzerlik göstermektedir. Bu paralelliği kurmak için çok da zeki olmak gerekmiyor. Stalin, Lenin ile birlikte Sov-

---

13) Bu makale ilk kez Temmuz 1979 döneminde gerçekleştirilen Seylan Komünist Partisi'nin olağanüstü kongre belgeleri içinde yer almıştır. Makale esas olarak elinizdeki kitapta yer alan "Enver Hoxha Çürütüldü" başlıklı çalışmasının neredeyse aynısıdır. Ancak bazı önemli farklar da bulunmaktadır. Bu farklı bölümler makalede ön plana çıkartılmıştır. 1979 dönemi özellikle Çin'de karşı devrimin iktidarını pekiştirerek yeni tip revizyonizm rüzgârını dünyaya yaymaya başladığı, ayrıca Arnavut Marksistlerin polemiklerini yoğunlaştırması ile Mao Zedung Düşüncesi'nin dört bir yandan sağdan ve soldan saldırı altında kaldığı özel bir dönemdir. Shanmugathasan, bu zorlu dönemde proleter devrimci Maoist çizginin her türden revizyonist ve metafizik saldırıya karşı savunulması açısından uluslararası komünist hareket içinde önemli bir görevi yerine getirmiştir.

yet devletini yaratmış olan büyük bir Marksist-Leninisttir. Lenin'in ölümü sonrası Sovyetleri geliştirmiş ve Hitler'in saldırılarına karşı Sovyet devletini başarıyla korumuştur. Kruşçev ise her şeyi tersine çevirmiş ve Sovyetler Birliği'nde kapitalizmi restore etmiştir. Stalin'in kurmaya çalıştığı uluslararası komünist hareketin birliğini bozmuş ve ABD emperyalizmi ile işbirliğine başlamıştır. Mao da büyük bir Marksist-Leninisttir, dünyanın dörtte birinde emperyalizmi ve feodalizmi mağlup etmiştir. Çin'i sosyalizme taşımış, ayrıca Büyük Proleter Kültür Devrimi ile proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelelerinin nasıl olacağını göstermiş ve olumsuz Sovyet deneyiminden dersler çıkartmıştır. Deng şu günlerde işte tüm bu kazanımları yıkmakla son derece meşgul. Arnavut komünistlerin şu sıralarda yaptıkları gibi Mao'yu Çin'in Kruşçevi, Deng'i de Çin'in Brejnevi olarak göstermek kesinlikle yanlış. Bir tek soru ortaya çıkıyor. Arnavut yoldaşlar niçin bu kadar zaman sessiz kaldılar? 1977'deki 7. Kongrelerinde niçin Mao Zedung'u büyük bir Marksist-Leninist olarak selamladılar? Ortada ikna edici bir neden bulunmuyor. Sonuç; Çin partisi kendileri için kapanmış bir defterdir ve aslında ne olduğu da bilinmemektedir. Her iki partinin de İkinci Dünya Savaşı sonrasında Kominform üyesi olduğu düşünülürse, bu kapanmış kitabı şimdilerde Arnavutlara kim açtı? Şüphesiz Deng Xiaoping değil mi?

Arnavut yoldaşlar, Elbasan'daki Demir ve Metalurji İşçileri'ne yönelik parti heyetimizin yaptığı bir ziyarette Çin yardımı ile yapılan işlere yönelik çeşitli ekonomik sabotajların aslında Eylül 1976'dan önce, Mao hayattayken başladığını aktardı. O zaman niçin Enver Hoxha 7. Kongre'de hem Mao'yu büyük bir Marksist-Leninist olarak kabul etti hem de Arnavut halkının dostu olarak ilan etti? Madem böyle bir durum var, Enver'in sabotajlardan kesin olarak bilgisi olması gerekiyordu. Eleştiri getirmediği gibi aksine Mao Zedung Yoldaş'ı bu kongrede övdü.

Daha sonra detaylı olarak analiz edeceğimiz bazı sorunlar-

dan önce, şimdi temel bir soruya yanıt verelim. Mao Zedung Düşüncesi nedir?

Mao Zedung Düşüncesi, Marksizm-Leninizm'in çağımıza ve Çin devriminin özel pratiğinde uygulanmasıdır. Çinli yoldaşların dediği gibi silahlı güce ve politik güce sahip olmak devrimin temel meselesidir. Marksizm-Leninizm'in evrensel gerçeği budur. Bunu kabul etmeyen kişiler aksini düşünse de esas olarak Marksist-Leninist değildir. Öznel koşullar ülkelere göre farklılık gösterir. Bu görev Çin gerçeğinde nasıl ele alınmıştır? Mao Zedung yoldaş, Marksizm-Leninizm'in evrensel doğrularını Çin devriminin somut koşullarına entegre edebilmiştir. Bu doğrultuda geliştirdiği strateji ve taktikler günümüzde Mao Zedung Düşüncesi olarak tanımlanmaktadır. Avrupalı bazı Marksist-Leninistler, ne yazık ki Çin gibi bir ülkenin somut koşullarını, dünyanın dörtte birini bu coğrafyanın kapladığını, Çin'in çok eski bir toplum olduğunu ve hem feodalizm hem de emperyalizmin baskısı altında bulunduklarını ne yazık ki pek düşünmüyor. Sadece dogmaları görüyor ve Mao'yu sapmış biri olarak yorumluyorlar. Devrimin kendine has karakteri hakkında oturup bir çalışma yapmıyor ve meseleler üzerine ciddi olarak düşünmüyorlar.

Arnavut yoldaşlar, Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni ne proleter, ne kültürel ne de devrim olduğunu iddia ederek doğrudan yadsıyorlar. Enver Hoxha'nın belirttiği gibi kendilerine göre aslında ortada olan sadece Çin ölçeğinde geniş çaplı bir 'saray darbesi'. Süreç sadece birkaç gericiden iktidarın geri alınması meselesi... Çağımızdaki en önemli olaylardan birine yönelik son derece safça ve çocukça bir tanımlamadır bu. Koca bir Çin toplumunu silkeleyen, milyonları harekete geçeren bir devrime 'saray darbesi' demek gerçekten tuhaf bir anlayış.

Kültür Devrimi'nin ne olduğunu anlamamız gerekiyor. 1965 senesinde, Kültür Devrimi'nin henüz arifesinde, Çin toplumu bir yol ağızında bulunuyordu. Gündemde olan şey,

Sovyetler Birliği tarafından uzun zaman önce tutulmuş olan kapitalist restorasyon yoluydu. Çoğunlukla doğru bir şekilde Kruşçev'e benzetilen Liu Shaoqi devletin başındaki kişiydi. Deng Xiaoping ise komünist partinin genel sekreteriydi. Mao, merkez komitesi içinde küçük bir azınlıkta kalmıştı. Pekin'de çalışma koşullarının imkânsız olduğunu gördü ve ilk saldırıyı başlatmak için Şanghay'a gitmeyi tercih etti. Eğer Mao partinin dışına çıkıp halka karargâhı bombalamaları gerektiğini söylemiş ise bu durum parti liderliğinin revizyonistler ve kapitalist yolculardan oluşmasından ötürüdür. Partinin geleceği ve Çin'in renk değiştirmemesi için Mao'nun yapacak başka bir alternatifi bulunmuyordu.

Büyük Proleter Kültür Devrimi, Çin toplumunda proletarya diktatörlüğü altında sınıf savaşımının nasıl sürdürüleceğinin bir örneğidir. Bu devrim Çin'in renk değiştirmemesi, kapitalist yolu izlememesi ve ülkenin dünya devrimi açısından merkezi bir üs olarak kalması için zorunludur. Devrimin isminin niçin Kültür Devrimi olduğu yönündeki soruya gelecek olursak... Çünkü hem revizyonistlerin hem de komünistlerin mücadeleyi ilk başlattıkları ve ilk saldırıları yaptıkları alan doğrudan kültür alanı olmuştur. Macaristan'da 1956'daki karşı devrimci süreçte Petofi Kulübü'nün rolü gibi kültürel faaliyetler Çin'de revizyonistlerin emelleri açısından kritik önemde görülmüştür. Ayrıca devrimci süreç yeni tür bir sosyalist insanın inşasının mümkün olabileceğini de ortaya koymuştur. Bencilliğe, otoritenin yozlaştırıcı etkisine ve güce tapmaya karşı çıkılmıştır. İşte bu açıdan da kültürel bir devrimdir gündemde olan.

Kültür Devrimi büyük bir devrimdir çünkü tarihte böyle bir devrim daha önce yaşanmamıştır. Bu devrim Enver Hoxha'nın belirttiği gibi ne bir düzmecedir, ne de Çin Komünist Partisi'nin likiditasyonudur. Devrim esas olarak burjuvazinin karargâhlarını hedef almıştır. Bunlar revizyonizme sapan lider kadrolardır. O evrede elbette kaotik bir durum yaşanır. Mao'nun da belirttiği gibi devrimler akşam yemeklerine, zi-

yafetlere benzemez. Belirli açılardan kaoslar da yaşanır. Devrimin anti-Marksist unsurlarla yürütüldüğünü iddia etmek ise tamamen absürttür. Çünkü devrime çağımızın en büyük Marksist-Leninist liderlerden biri olan bizzat Mao Zedung önderlik etmiştir.

Elbette Mao hayattayken de bazı hataların gündemde olduğunu hepimiz kabul etmeliyiz. Bu yapısal hatalar Mao Zedung Düşüncesi'nin uygulanmasında kendini gösterir. Bazı hatalar Mao'nun elinde yeterince güç bulunmadığı dönemde ortaya çıkar. Diğer bir deyişle hataların üremesinde Mao'nun da etkisi bulunur. Özellikle Eylül 1971'i izleyen süreçte dış politikada ve diğer Marksist-Leninist partilerle olan ilişkilerde belirgin hatalar görülmektedir. Bu evre, Lin Biao'nun hain ilan edildiği, kendisinin Mao'ya yönelik suikaste yöneldiği ve Sovyetler Birliği'ne kaçmak üzereyken uçak kazasında yaşamını yitirdiği evredir. Bu olay tüm bir Çin için travmatik etki yaratacaktır.

Bu önemli gelişme Kültür Devrimi döneminde tasfiye edilen kadroların rehabilitasyonunu gündeme getirir. Mao'nun hiçbir zaman kararlı bir takipçisi olmayan Zhou Enlai, bu problemli rehabilitasyon süreçleriyle özellikle ilgilenir. Deng Xiaoping ismi rehabilite edilen kadrolardan en başta gelenidir. Dış politikadaki pek çok yanlış karar ve uygulama işte bu kadroların sorumluluğundadır. Diğer yandan ise, Mao'nun devrimci hattını izleyen Kültür Devrimi'nin dört lideri yer almaktadır.

Kendi ülkemizi de ilgilendiren bir gelişmeyi anımsamak gerek. 1972 döneminde Çin hükümeti Sri Lanka hükümetine askeri yardım gönderdi. Hatta pek çok askeri uzman da bu dönem ülkemize gönderildi. Bu gelişmenin savunulacak bir yanı elbette yoktu. 1973 yılında Çin Komünist Partisi'ne bir mektup gönderdik. Benzer şekilde Şili'deki, İran'daki tutumlarının da savunulacak hiçbir yanı yoktu.

Mao'nun bizzat kendisinden kaynaklanan ve savunulacak bir tarafı olmayan gelişmeler de bulunmaktadır. Faşist Alman

lider Strauss'a, Richard Nixon'a (bu ikinci olayda Nixon'ın devlet tarafından artık tasfiye edildiğini ve Watergate skandalının da ortada olduğunu anımsatmak gerek) ve Marcos gibi bir diktatöre yönelik düzenlenen resepsiyonlar bu bağlamdadır.

Bu evre dış ülkelerdeki Marksist-Leninist partilere yönelik problemli yaklaşımlarla da bilinmektedir. Çin Komünist Partisi'nin dış ilişkiler lider kadrosunun Kültür Devrimi sürecinin ortalarında değişmesinin bu olumsuzluklar üzerinde etkisi olduğu düşünülebilir. Çin Komünist Partisi Uluslararası İlişkiler Bürosu başındaki kişinin, Mao'nun eski ve sadık bir takipçisi olan Kang Sheng'in 1972 senesinde öldüğünü hatırlatmak gerekiyor. Yerine gelen kişi Zhou Enlai'ın adamlarından biri olan Keng Piao'dur. Keng'in Mao karşıtı olduğu iyi bilinmektedir. Keng zamanında Çin'in dış siyaseti hızla değişmiştir ve uluslararası Marksist-Leninist partilere destek hızla sonlandırılmıştır. Tüm bunlar ve daha başka hatalar olsa da, bizler bu hataların Mao Zedung Düşüncesi'nin temellerini geçersiz kıldığı fikrine katılmıyoruz. Belirgin hatalarına rağmen Stalin'i büyük bir Marksist-Leninist olarak kabul ediyoruz. Benzer şekilde, pratikteki ciddi sapmalara rağmen Mao Zedung Düşüncesi'ni çağımızın Marksizm-Leninizm'i olarak kabul ediyoruz. Her kim Mao Zedung Düşüncesi'ne saldırıyorsa, o kişi aynı zamanda Marksizm-Leninizm'e de saldırıyordur.

Geçmişte Marksizm'in saflığını sonuna kadar savunmuş, büyük saygımızı kazanmış ve kendilerinden çok fazla şey öğrendiğimiz Arnavutluk Partisi ile aynı görüşte olmamak bizi mutlu etmiyor. Deng Xiaoping ve mevcut Çin liderliği Mao Zedung bayrağını düşürdüğü zaman, Arnavutluk Partisi'nin ve Enver Hoxha'nın, iğrenç bir teori olan Üç Dünya Teorisi'ne kararlı bir şekilde karşı çıkan ve Mao'nun izinden giden dünyadaki tüm devrimci partileri birleştirebilme fırsatı ortaya çıkmıştı. Ancak tam aksi yönde hareket etmeyi tercih ettiler. Böylece hem Sovyet hem de Çin revizyonistlerine, hem de dünyadaki tüm emperyalistlere ve gericilere rahat bir nefes aldırmış oldular.

Unutmayalım ki, Mao Zedung Düşüncesi haricinde hiçbir ideoloji, Lenin ve Stalinlerin zamanından bu yana dünya çapında kitleleri harekete geçirip devrime yönlendirememiştir. Gericiler ve revizyonistler Mao Zedung Düşüncesi'nin dağılıp parçalara ayrılmasını görmek için adeta can atıyorlar. Bu yüzden Çin'e yardımda acele ediyorlar. Çin'in Mao dönemine geri dönmesinden korkuyorlar.

Zor bir dönemde tüm devrimciler artık bir seçim yapmak zorundadır. Bizler Marx, Engels, Lenin, Stalin ve Mao'nun tarafını seçiyoruz.

Enver Hoxha Çürütüldü[14]

Marksizm, biçim ve içerik açısından kökeni itibarıyla enternasyonalist olmuştur. Marx ve Engels, 1848'deki ünlü *Komünist Manifesto*'yu bu yüzden *"Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!"* şeklindeki heyecanlı çağrı ile sona erdirir. Bu konsepte örgütsel bir şekil verebilmek için Birinci Enternasyonal olarak da bilinen 'Uluslararası İşçiler Derneği' ile çalışmalarına devam ederler. Marksizmin tohumlarını Avrupa ve Kuzey Amerika'daki deneyimli işçilerin içinde yaymak bu organizasyonun asli görevi olacaktır.

Paris Komünü'nün 1871'deki yenilgisinden sonra Avrupa üzerinde kuvvetli bir baskı iklimi hakim olur ve Enternasyonal'in Avrupa'da işleyişi imkansız hale dönüşür. Merkez böylece Kuzey Amerika'ya kaydırılır, bu da kaçınılmaz olarak yok oluşu getirir. Marx'ın ölümünden sonra Friedrich Engels'in önderliğinde II. Enternasyonal kurulacaktır. Bu evre, günümüze kadar varlığını koruyan ve pek çoğu Avrupa'da kurulan kitlesel nitelikte sosyalist ve emek partilerinin ortaya çıkma dönemidir.

Engels, Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında ortaya çıkan burjuva oportünizm yozlaşmasını görecek kadar yaşayamadı. Lenin; Marx ve Engels'in gömleğini giyme iddiasındaki Almanya'nın en güçlü sosyal demokrat partisinin liderleri olarak kabul edilen Kautsky ve Bernstein gibi II. Enternasyonal'in ünlü revizyonist liderlerine karşı dev bir kavga başlattı.

Ekim Devrimi'nin 1917 yılında Rusya'daki başarısı ve Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi II. Enternasyonal önderliğinin oportünizmini ortaya çıkardı. Lenin, 1919 yılında Moskova'da, eski Enternasyonal'in iyi olan unsurlarını bir araya

---

14) Bu makale, ilk kez Mayıs 1981'de yayınlanmaya başlanan *Kazanılacak Dünya (A World to Win)* dergisinin birinci sayısında yayınlanmıştır.

getirdi ve birçok eksiklik ve hataya rağmen dünyanın birçok yerinde kitlesel komünist partilerin kurulmasında tarihi bir rol oynayacak III. Enternasyonal böylece kurulmuş oldu. Çeşitli sebeplerin zorlaması, verilen bazı tavizler ve proleter olmayan güçleri de içeren ulusal anti-faşist koalisyonlara yerel komünist partilerin girmesini kolaylaştırma ihtiyacına bağlı olarak 1943'te bu enternasyonal de dağılacaktı.

Bu kararın doğruluğu ve yönü halen önemli bir tartışma konusu olmayı sürdürüyor. Anlaşılması daha zor olan şey, İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminde uluslararası komünist hareketin örgütsel bir biçimde yeniden bir araya gelememesidir. Kominform'un kısa bir süre için merkezi bir rol üstlendiği doğrudur. Ancak bu uluslararası bir organ değildir ve rolü sınırlıdır.

Stalin'in ölümü sonrasında Sovyet partisi ve devletinin Kruşçev revizyonistleri tarafından ele geçirilmesi, Stalin'in önderliğinde kurulmuş olan uluslararası komünist hareketin bütünlük ve birliğine ölümcül bir darbe vurdu. Ayrıca, Marksizm-Leninizm ile modern revizyonizm arasındaki ideolojik çatışma, uluslararası komünist hareketin hem örgütsel hem ideolojik birliğinini bozarak kesin olarak ayrışmaya neden oldu. Her yerde Kruşçev revizyonizmini reddeden yeni Marksist-Leninist partiler ortaya çıktı. Bu partiler Marksizm-Leninizm'i savunmada kararlı olan ve bu doğrultuda polemik başlatan Mao Zedung yoldaş liderliğindeki Çin'in görkemli komünist partisini önder parti olarak gördüler.

Komünist Enternasyonal'i yeniden canlandırmak için belki de en uygun zaman bu evreydi. Fakat bu fırsat değerlendirilmedi. Çin Komünist Partisi'nin liderliği böylesi bir girişim için henüz zamanın olgunlaşmadığını düşündü ve partiler arasındaki karşılıklı alışverişlerle kendini sınırlamayı uygun gördü. Bir ülkeye yönelik birden fazla partiyi Marksist-Leninist olarak tanımaya yönelik daha sonraki uygulamaları da Marksist-Leninist güçlerin uluslararası düzeyde birleşmesine yardımcı

olmadı. Aksine bu tarzın ayrışma getirdiği ispatlandı. Arnavutluk Emek Partisi, bir ülkede yalnızca tek bir partiyi Marksist-Leninist olarak tanıdı. Ancak net veya ilkeli bir normları bulunmuyordu.

Marksist-Leninist parti ve gruplardan delegelerin birbirleriyle buluşabilmeleri açısından tek fırsat, Çin ve Arnavutluk partilerinin ulusal kongreleriydi. Çin Komünist Partisi, diğer partilerden gelen kardeş delegeleri kongresine davet etme görevini 9. Kongresinde terkettikten sonra bu fırsat da ortadan kalkmış oldu. Ayrıca diğer kardeş partilerin kongrelerine delege gönderme uygulamasına son verdiler. Bu uygulamalar için resmi bir açıklama da yapılmamıştır.

Muhtemelen, Marksist-Leninistler için uluslararası bir platformun bulunmamasının eksikliği en çok Mao'nun ölümünden hemen sonra, Çin Komünist Partisi liderliğinin modern revizyonizmin çamuruna saplandığında ve tamamen revizyonist bir teori olan 'Üç Dünya Teorisini' uluslararası komünist hareket için stratejik bir silah olarak görmeye başladıklarında hissedildi. Şüphesiz, çok sayıda Marksist-Leninist parti ve grup -ve en önemlisi Arnavutluk Emek Partisi- revizyonist üç dünya teorisini reddetmek için öne çıktı. Ancak bu güçleri sağlam bir biçimde birleştirmek ve hem Sovyet hem de Çin revizyonizmine karşı güçlü bir cephe oluşturmak yerine, Arnavutluk Emek Partisi bu güçleri, Mao Zedung Düşüncesi bayrağına Çinli revizyonistler tarafından bulaştırılan çamurun içine sürükleyerek dağıttı. Arnavutluk Partisi'nin, Çinli revizyonistlerin içine attığı çamurdan Mao Zedung Düşüncesi bayrağını yukarı kaldırmak ve bütün gerçek Marksist-Leninistleri ve devrimcileri bu bayrak etrafında birleştirme şansı bulunuyordu. Kendileri bunun yerine tam tersini seçtiler. Devlet gücünün etkisiyle, devrimci güçlerin bir kısmını Mao Zedung Düşüncesi'ne karşı koymak için yanlış pozisyonlara yönlendirdiler ve onları politik bir verimsizlik içinde debelenmeye mecbur bıraktılar.

Arnavutluk Emek Partisi neden bunu yaptı?

Bu muhtemelen bir muamma olarak kalacaktır. Ancak bu ihanetin büyüklüğü 1977'de var olan muhteşem potansiyeli değerlendirememenin önemi ve bu sürecin Arnavutluk Emek Partisi tarafından bozulduğu düşünüldüğünde çok daha da net anlaşılıyor. Arnavutluk Emek Partisi'nin yanlış teorilerini çürütmek bizim görevimizdir. Çünkü bugün, Mao Zedung Düşüncesi'nin savunulması tüm Marksist-Leninistlerin merkezi görevi haline gelmiş durumdadır. Çünkü Mao Zedung Düşüncesi'nin savunulması, Marksizm-Leninizmin savunmasından bağımsız değildir; çünkü Mao Zedung Düşüncesi Marksizm-Leninizmin daha da geliştirilmesidir. Her kim Mao Zedung Düşüncesi'ni reddediyorsa o kişi Marksizm-Leninizm'i reddediyordur. Bu aşamada Mao Zedung Düşüncesi üzerine tartışmanın önemi ortaya çıkmaktadır.

Arnavutluk Emek Partisi'yle yapılan bu tartışmada herkesi şaşırtan şey onların sahtekârlığıdır. Enver Hoxha, Mayıs 1979'daki *"Çin Üzerine Düşünceler"*[15] çalışmasının önsözünün sonunda yazdığı notta, Arnavutluk Emek Partisi 7. Kongresi'nin 'Marksizm karşıtı duruşun ve Arnavutluk karşıtı eylemlerin kapsamlı bir analizini' yaptığını söylüyor ve duruma ilişkin Mao'nun da sorumluluğunu hariç tutmadıklarını belirtiyor.

Bu doğru değildir.

Bu satırların yazarı 1976'da gerçekleştirilen 7. Kongrede bizzat bulunmuş ve Mao Zedung'a karşı hiçbir şey duymamıştır. Aksine, 7. Kongre raporunda Enver Hoxha, Mao'ya sadece büyük bir Marksist-Leninist değil, aynı zamanda Arnavut halkının büyük dostu olarak da göndermede bulunmuştur. Raporda yer alıyor. Yalanlar herhangi bir polemik içinde tolere edilemez.

Enver Hoxha, Çin'de parti liderliğinin revizyonist kökleri-

---

15) *Çin Üzerinde Düşünceler I-II,* Enver Hoca, Yıldız Yayınevi, Ekim 1979-1980

ni Mao'ya kadar götürmeye çalışıyor. Deng Xiaoping'in Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin tüm doğru uygulamalarını tersine çevirdiğini ve Çin Partisi önderliğinin Mao'nun dönemini kötü bir kabus olarak yorumlayarak silmeye çalıştığını gözardı ediyor. Mao'nun kapitalist yolcu ilan ettiği Liu Shaoqi'nin rehabilitasyonu bile Enver Hoxha tarafından (*Çin Üzerine Düşünceler* kitabında) onaylanmaktadır. Bu durum Enver Hoxha'yı gerçeklerle yüzleşmek açısından uyandıramamıştır. Belki de yalnızca, bir sonraki kongrenin Mao'yu açıkça tasfiye etmesi, Enver Hoxha'nın politik iflasını tamamen ortaya çıkartabilir.

Enver Hoxha, Mao'yu idealist ve metafizikçi olarak suçluyor. Fakat gerçekte bu suçlamaya asıl layık olan kişi Enver'in kendisidir. Bu durumu belki de şimdiye kadar tarihte yaşanan en büyük devrimci olaylardan biri olan Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne yaklaşım tarzı ile izah edelim. Enver Hoxha bu büyük olayı ne büyük, ne proleter, ne de kültürel, ne de bir devrim olarak nitelendirirken devrim hakkında sadece cahilliğini değil, mekanik ve metafizik tavrını da sergiliyor. Bu büyük olaya yönelik bakış açısı, Çin Komünist Partisi'nin anayasasıyla ve her şeye karar verecek seçilmiş bir Merkez Komitesi ile süreçlerin yürütülmesi meselesi sınırlarını aşamıyor.

Enver Hoxha'ya göre karışıklık ya da kendi ifadesi ile 'kaos' dediği durumlar asla yaşanmaması gereken şeyler. Aslında bu yaklaşımla tam da Liu Shaoqi'nin bu soruna nasıl yaklaştığını görmekteyiz.

Kendisi merkez komitesi içinde çoğunluğa hükmettiğini bildiği için pozisyonunu ve konumunu kollamaya çalışıyor. Ayrıca doğru bir komünist tavırla sağlamlığından emin olduğu merkez komitesinin Mao'nun, Liu Shaoqi'den farklarını ortaya koyması gerektiğini düşünüyor. Enver Hoxha, Mao'nun **"Karargâhı Bombalayın!"** diyen ünlü sloganı ile kitlelere dayanarak itiraz etmesinin önemini anlayamadı. Bu slogan, kitlelere partinin önderliğini ya da revizyonizmi uygulayan bölümleri-

ni devirmeye çağıran komünist bir çıkıştı. Mao tam da bunu yaptı. Mekanik kurallar veya metafiziksel düşünce tarafından engellenmedi. Diyalektik olarak düşündü ve üstyapıda iktidarı ele geçiren kapitalist yolculardan proletarya diktatörlüğünü korumak için harekete geçti. Mao ciddi şekilde kitlelere güveniyordu. Hata yapabileceklerini biliyordu. Ama aynı zamanda, uygun ve devrimci liderlik altında, temelde doğru bir yönde hareket edeceklerini de biliyordu. Bu yüzden problem yaşamaktan korkmadı. Fakat Enver Hoxha bunu anlayamaz. Dolayısıyla milyonlarca kişinin katıldığı bu büyük devrimi kendisi bütün Çin ölçeğinde yaşanan bir çeşit 'saray darbesi' olarak tanımlamıştır.

Bu gerçekten safça bir açıklamadır. Mao'nun parti liderliğinin dışına çıkması, halka yönelmesi ve böylece Kültür Devrimi için inisiyatif alması partinin liderliğinde revizyonistler ve kapitalist yolcular bulunmasından dolayı gerekliydi. Mao'nun partiyi korumasının ve Çin'in renk değiştirmesini önleyebilmesinin başka alternatifi bulunmuyordu. Büyük Proleter Kültür Devrimi; Çin'de proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesinin nasıl devam ettirileceğinin, Çin'in renk değiştirmesinin ve kapitalist restorasyon yoluna girmesinin önlenmesinin ve Çin'i dünya devrimi için bir üs olarak koruyabilmenin somut bir örneğidir.

Buna Kültür Devrimi deniyordu çünkü hem revizyonistlerin hem devrimcilerin ilk saldırılarını gerçekleştirdikleri alan kültür cephesiydi. 1956'daki Macar karşı devriminde Petofi Kulübü'nün rolü gibi, kültürel faaliyetler Çin'deki revizyonistlerin gerici girişimlerinde de büyük rol oynar. Ayrıca bütün devrim, insanların zihinlerini etkilemek, bencilliğini yıkmış yeni bir sosyalist insan yaratmak ve kişisel güç ve ihtişamı tasfiye etmek meselesiydi. Enver Hoxha'nın iddia ettiği gibi, Kültür Devrimi hiçbir şekilde sahte değildi. Çin Komünist Partisi'ni de tasfiye etmedi. Yalnızca burjuvazinin karargâhını ve revizyonist liderliğin bir kısmını yıktı. Bunların yerine taze kan getirdi. Elbette

çeşitli karışıklık durumları yaşandı. Her devrim belirli miktarda kaosu üretir. Bu kaçınılmazdır. Mao bu yüzden devrimin bir akşam yemeği, bir ziyafet olmadığını söylemiştir. Devrim; bir sınıfın bir başkasını devirmeye yönelik girişimidir. Yıkım her zaman inşaadan önce gelir.

Mao ve devrimciler, Kültür Devrimi yoluyla hedefledikleri tüm amaçlara ulaşamadılar. Bunun nedeni, devrimin ortasında 'devrimin sola doğru ilerlediği' bahanesiyle hareket eden Zhou Enlai gibi bazı liderlerin Kültür Devrimi'nin tahtından indirdiği kişileri tekrar rehabilite etme çabasıdır. Bu durumun engellenememesi, aslında Mao ve devrimcilerin temsil ettiği toplumsal sınıfların da zayıflığını göstermektedir.

Enver Hoxha, Kültür Devrimi'nde gençlerin rolüne itiraz ediyor. Niçin gençler de, niçin proletarya değil? Arnavutluk Partisi'nin de devrimci kuruluş dönemlerinde demiryollarını inşa etmeye ve dağlardaki çalışmalara gençleri çağırdığını unutarak bu soruyu soruyor kendisi. Gençlik tek başına bir sınıf değildir. Farklı sınıflardan oluşur. Ancak, idealist olma, kendini feda etme ve toplumu değiştirme azmiyle birlikte hareket etme gibi özelliklere sahiptir. Bu nedenle, gençler devrimci dönemlerde ön saflarda yer alarak süreçlere öncülük etmeyi amaçlayan öncü roller oynayabilirler. Ancak bu durum, işçi sınıfından gençlerin Kültür Devrimi'nde ön planda olmadıkları anlamına da gelmiyor. Devrime karşı çıkan küçük işçi birlikleri olmasına rağmen, işçi sınıfından ve köylerden gelen gençler Kızıl Muhafızların çoğunu oluşturmuştur. Unutmayalım ki Şanghay'daki Ocak Fırtınası ile Kültür Devriminin olağanüstü hızlanmasının nedenlerinden biri Zhang Chunqiao ve yoldaşları liderliğindeki Şanghay devrimci işçi örgütlerinin dinamizmidir.

Enver Hoxha'nın Mao'ya karşı en ciddi siyasi suçlamalardan biri de, Mao'nun proletaryanın öncü rolüne yönelik Marksist anlayışı reddetmesi ve bunun yerine köylülüğe bu rolü atadığı yönünde yaptığı suçlamadır. Bu hem yanlış, hem de

kolayca cevaplanabilecek temelsiz bir suçlamadır. Mao, teorik yazıları boyunca proletaryanın öncü rolünü her zaman vurgular ve köylülüğü ana güç olarak belirtir. Bu konumdan hiçbir zaman sapmaz. *Seçme Eserleri*'nin birinci cildinde yer alan ilk yazılarından birinde şu sorulara cevap verilir: 'Düşmanlarımız kim, dostlarımız kimlerdir?' 'Çin Toplumundaki Sınıfların Analizi' makalesinde: *"Devrimimizdeki en önemli güç, endüstriyel proletaryadır"* sözleri yer alır. 4 Mayıs Hareketi konusundaki değerlendirmesinde: *"Anti-feodal demokratik devrimi, bu temel devrimci güçler olmadan ve işçi sınıfının liderliği olmadan gerçekleştirmek imkânsızdır"* demiştir. 'Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi Üzerine' isimli makalesinde bu soruyu daha ayrıntılı bir şekilde analiz eder ve şu tespiti yapar: *"Çin proletaryası Çin devriminin temel gücüdür. Proletarya tarafından yönetilmediği sürece, Çin Devrimi başarısız olacaktır."* Yazıda birkaç kez bu tespit vurgulanır. Ayrıca Anyuan kömür madenlerindeki işçilerinin örgütlenmesine dikkat çeker ve bu pratikleri öne çıkartır. Fakat Enver Hoxha bir numaraya başvuruyor. Mao'nun ünlü makalelerinden iki cümle alıntılıyor. Mao'nun diğer tüm siyasi partilerin ve güçlerin köylülüğe ve görüşlerine katılması gerektiğini kanıtlamak amacıyla yazdığı 'Hunan'daki Köylü Hareketi Soruşturması Üzerine Rapor' ele alınıyor. Bu ünlü raporda Mao şöyle der:

> *"Milyonlarca köylü kudretli bir fırtına gibi yükseliyor, bu o kadar hızlı ve şiddetli bir güç ki, hiçbir güç bunu durduramaz."* Ve *"Her devrimci parti ve grup ve her bir devrimci, bu görüşü kabul ederek veya reddederek sınav verecektir."*

Mao, bu denemeyi Çin Devrimi'ndeki köylülüğün hegemonik rolünü saptamak için değil, Çin Komünist Partisi'nin liderliğini, kırsal kesimde hali hazırda ortaya çıkan köylü hareketlerine önderlik etmeye çağırmak amacıyla yazmıştır. Çin Komünist Partisi'nin o zamanki liderliğinin sadece ulusal burjuvaziyle ittifakla ilgilendiğine ve işçi-köylü ittifakını sağlama görevini ihmal ettiğine dikkat çekmek gerekiyor. Mao bu

politikanın acilen değişmesini istemiştir. Halkın %80-%90'ını oluşturan köylülüğün rolünü Çin devriminin ana gücü olarak görür. Mao şunu ilan eder: *"Yoksul köylüler olmadan hiçbir devrim olmaz."* Yoksa kendisinin hiçbir zaman köylülüğün devrimde hegemonik rolüne yönelik bir iddiası olmamıştır.

Enver Hoxha, 'devrimci köylük alanlar' ile ilgili çeşitli tezler ileri sürer ve 'kırsal alanlardan şehirlerin kuşatılmasını' Mao'nun köylülüğü lider pozisyonuna yükselttiğinin bir kanıtı olarak sunmaya çalışır. Fakat Mao gerçekte ne anlatmaya çalışıyordu? Anlayabildiğimiz kadarıyla Mao, şu anki yarı-sömürge ülkelerde düşman kuvvetlerinin başlangıçta halk güçlerinden üstün olduğunu ve düşman kuvvetlerinin şehirlerde yoğunlaştığını saptamaktadır. Hükümet merkezi, ordu, polis, radyo, demiryolu, posta işletmeleri vb. esas olarak şehirlerdedir. Böyle bir durumda düşman kuvvetleri başlangıçta zayıf olan halk güçlerine nazaran daha üstün durumdadır. Bu bağlamda Mao, düşmanlarımızın güçlü duvarlarına başımızı çarpmamamız gerektiğini önerir. Aksine halkın mümkün olduğunca düşmanın merkezlerinden uzak durması gerektiğini ileri sürer. Halkın çoğunluğunun şehirlerin dışında yaşadığı Çin gibi ülkelerde halka gidip onları organize ederek bir halk ordusu inşa etmek ve eğitilebilecekleri devrimci üsler kurmak gereklidir. Bu bir dezavantajı avantaja dönüştürmektir ve düşmanın kuvvetlerini halkın güçlerini aramaya zorlar. Böyle bir durumda, düşman halk arasına derinden sokulmalı ve onlara karşı doğru taktik kullanılarak tahrip edilmelidir. Halk orduları, düşman kuvvetlerinin durumundaki nitel bir değişime kadar düşmanla fiili mücadele içinde öğrenir ve büyür. Uzatılmış gerilla savaşı olarak bilinen teori budur. Halkın güçleri düşmanınkinden üstün olduğunda, kentleri kuşatmak ve sonunda onları özgürleştirmek mümkün olacaktır.

Bu, Çin devrimine yön verme sürecinde Mao tarafından gerçekleştirilen mükemmel askeri strateji ve taktiktir. Bu strateji hiçbir şekilde, proletaryanın öncü rolünü inkâr etmez veya

köylülüğe böylesi bir rol tahsis etmez. Proletaryanın öncü rolü, Marksizm-Leninizm'in proleter ideolojisi aracılığıyla ve komünist parti aracılığıyla ifade edildiği gibi gerçekleştirilir. Bu durum proletaryanın sayısal olarak üstün bir güç olması ya da tüm eylemlerin şehirlerden kaynaklanması ya da gerçekleşmesi anlamına gelmemektedir. Çin gibi gelişmemiş ve büyük bir ülkede, proletarya sayısal olarak zayıf olsa da, geniş kırsal alan halkın güçleri için manevra yapmak için geniş alan sağlar. Bu taktikler, şehirlerde iş yapmamak ya da daha az iş yapmak anlamına da gelmez. Mao, devrim öncesi Çin'de hüküm süren baskı koşullarında, düşman işgali altındaki Kuomintang bölgelerinde yer yer uzunca bir süre yeraltında çalışan iyi seçilmiş kadrolara sahip olmak ve zaman kazanmak gerektiğini söylemiştir. Ayrıca, Çin Devrimi'nin pratiğini düşündüğümüzde, 1927'de Mao'nun Chingkang Dağları'na götürdüğü ilk işçi ve köylü kızıl ordusunu oluşturan güçlerin daha büyük bir kısmının Anyuan'daki kömür madencilerinden gelen işçilerden oluştuğunu görürüz ki, Mao daha önceden burasıyla ilgili çalışma da yapmıştır. Bununla birlikte, Mao bu taktiği bütün ülkelere evrensel bir çözüm olarak sunmaz. 25 Eylül 1956'da, Latin Amerika'nın çeşitli komünist parti temsilcileri ile yaptığı bir konuşmada, Çin deneyiminin ülkelerinin çoğuna uygulanmayabileceğini, ancak referans olarak kullanılabileceğini söyleyecektir. Bu partilere Çin deneyimini mekanik olarak uygulamamalarını tavsiye etmiştir.

Mao Zedung yoldaş, demokratik devrimin ve sosyalist devrimin iki aşaması hakkında Marksist olmayan kavramlar öne sürmesi nedeniyle de Enver Hoxha tarafından eleştiriliyor. Hiç kimse gözleri olup da görmeyenler kadar kör değildir. Mao Zedung yoldaş, yazdıklarının bir bölümünde görüşlerini açıklamıştır. Bunların en önemlileri "Yeni Demokrasi Üzerine" başlıklı makalesidir. Bu makalede Mao şöyle der:

> *"Çin Devrimi, Ekim Devrimi'nin bir devamı ve dünya proleter-sosyalist devriminin bir parçasıdır. Çin devrimi iki adım atmalıdır. Önce yeni de-*

mokratik devrim ve ardından sosyalist devrim. Bunlar, hem aynı anda yer alan hem de birbirinden ayrı ve birbiriyle ilişkili temelde iki farklı devrimci süreçtir. İkinci süreç ya da sosyalist devrim ancak ilk süreçten sonra ya da bir burjuva demokratik karakterdeki devrimin tamamlanması sonrasında gerçekleştirilebilir. Demokratik devrim sosyalist devrim için gerekli hazırlıktır ve sosyalist devrim demokratik devrimin kaçınılmaz devamıdır."

Mao'nun demokratik ve sosyalist devrimler arasında bir Çin Seddinin varlığı konusunda hiçbir yanlış fikri olmadığı açıkça görülmektedir. Bu durumu şöyle dile getirmiştir:

"İkinci evre için ilkinin hazırlık yapması, Marksist gelişim teorisine uygundur ve doğrudur. Devrimci süreçlerin altyapısı bu şekilde hazırlanır. Ancak, gerçek devrimciler tarafından asla kabul edilemez olan, demokratik devrimin sosyalist görevi tek seferde gerçekleştirmesi düşüncesidir, bu ütopik bir görüştür."

Mao Zedung yoldaş, demokratik devrimin sosyalist devrim için gerekli bir hazırlık evresi olduğunu ve sosyalist devrimin demokratik devrimin kaçınılmaz devamı olduğunu açıkça belirtmektedir. Bu doğal olarak, devrimin iki farklı aşamada işçi sınıfının farklı müttefiklere sahip olacağı anlamına gelir. Mao Zedung yoldaş, özellikle, devrimin demokratik aşamada ikili bir niteliğe sahip olan ulusal burjuvaziyle hem birleşip, hem de mücadele edebileceğini söyler. Bir taraftan emperyalizm ve yerli bürokratik kapitalizm ile çelişkiler gündemdedir. Öte yandan, işçi sınıfı ve köylüler ile çelişkiler bulunur. Sonuç olarak, Çin halkının demokratik devrimi ikili bir nitelik taşır. Mao Zedung yoldaş şöyle der:

"Ulusal burjuvazinin bu ikili doğasından ötürü, belirli bir dönemde ve bazı durumlarda, emperyalizme ve bürokratik kapitalizme karşı mücadelede yer alabilecekleri sonucuna varabiliriz ve bunlar devrimci güçlerin bir parçası haline de gelebilirler. Fakat aynı güçler, dönemine göre karşı devrimci güçlere yardım ederek büyük burjuvaziye de hizmet ederler."

İşçi sınıfı ile ulusal burjuvazi arasındaki geçici ittifak mese-

lesi hakkındaki bu görüş hem Lenin hem de Stalin tarafından önceden belirtilmiştir. Lenin, "Ulusal Mesele ve Sömürgeler Üzerine Tezin Hazırlık Taslağı" çalışmasında; *"Komünist Enternasyonal, sömürge ve geri ülkelerde burjuva demokrasisi ile geçici bir ittifaka girmeli, ancak onunla birleşmemeli ve proleter hareketin temel olarak bağımsızlığını her zaman korumalı."* diyecektir. Stalin; "Çin Devrimi ve Komünist Enternasyonal'in Görevleri" çalışmasında da ulusal burjuvaziyle ittifakın mümkün olduğunu saptayacaktır.

Mao, hem ulusal burjuvaziyle birlikte hareket etme hem de onlara karşı mücadele etme ihtiyacının farkındadır ve bu konuda uyanıktır. *"Halkın elinde güçlü bir devlet aygıtı var ve ulusal burjuvazinin isyanından korkmuyorlar."* der. Bu durum Yeni Ekonomik Politikayı (NEP) başlattığı zaman Lenin tarafından seslendirilen duygulara da belli açılardan benzerlik göstermektedir:

> *"Proletarya; ulaşımı ve büyük endüstriyi sıkı sıkıya elinde tuttuğu sürece, proletarya iktidarını sıkıca elinde tuttuğu sürece, proleter devlet için tehlikeli bir şey yoktur."*

Enver Hoxha, böylesi bir durumun demokratik devrimden sonra da Çin'de mevcut olduğunu reddetmiştir. Ancak kategorik bir açıklama yapmanın ötesinde, görüşlerini haklı çıkartacak hiçbir yeni bilgi de ortaya koymaz. Halk Çin'inin ilk yıllarında bile büyük bankalar ile büyük sanayi ve ticaret işletmelerinin devlete ait olduğu ve bankalar, demiryolları ve havayolları gibi işletmelerin devlet tarafından işletildiği bilinmektedir. Üstelik, devlet aygıtının en önemli kolu olan Halk Kurtuluş Ordusu da yalnızca komünist parti önderliğindedir.

Mao, sınıf mücadelesinin devrimden sonra bile sürdürülmesinin gerekliliğinden habersiz değildir. 1957'de *"Çin'de mülkiyet sistemine yönelik sosyalist dönüşüm esas olarak tamamlanmış ve kitlelerin önceki devrimci dönemlere özgü büyük ölçekli ve çalkantılı sınıf mücadeleleri ana hatlarıyla geride kalmış olsa da,*

tasfiye edilen toprak sahibi ve komprador sınıfların kalıntıları halen mevcuttur, hâlâ bir burjuvazi var ve küçük burjuvazinin yeniden şekillendirilmesi henüz başlamış durumda. Sınıf mücadelesi hiçbir şekilde sonlanmamıştır" diyecektir. 1952 yılı başlarında ise *"Toprak ağaları sınıfının ve bürokrat-kapitalist sınıfın devrilmesiyle işçi sınıfı ile ulusal burjuvazi arasındaki çelişki Çin'deki temel çelişki haline geldi; bu nedenle ulusal burjuvazi artık bir ara sınıf olarak tanımlanmamalı."* şeklinde görüşlerini aktarır.

Çin'deki devrimin demokratik aşaması yaklaşık yedi yıl sürdü. 1956 yılına gelindiğinde, özel sınai ve ticari işletmeler devlet sektörü ile özel girişim ortaklığındaki kuruluşlara dönüştürülmüş ve tarımda ve el sanatları alanında kooperatif dönüşüm büyük oranda gerçekleşmişti. Burjuvaziye ait unsurlar devlet-özel girişim ortaklığında idari personeller haline gelmiş ve sömürücüler sadece kendi emekleriyle yaşayan emekçilere dönüştürülmüştür. Fakat ortak girişimlerdeki sermayelerde halen sabit bir faiz oranı yer almıştır. Başka bir deyişle, kendilerini sömürü kökenlerinden tam olarak kurtaramamışlardır. Açıktır ki, sınıfsal çelişki tamamen çözülmemiştir ve gelecek birkaç yıl içinde çözülmeyecektir. Kültür Devrimi sırasında Kızıl Muhafızların, ulusal burjuvaziye pay ödenmesinin iptali için baskı yapması gündeme gelmiştir. Bu, Çin'in kendine özgü ulusal burjuvaziyi sınırlama, kısıtlama ve dönüştürme yöntemidir.

Farklı ülkelerdeki her parti, toplumun sosyalist yolda ilerlediği ve ilerleyeceği bir dönemde ortaya çıkan çelişkilerin üstesinden gelmek için farklı yöntemler uygulayacaktır. Her partinin kullandığı yöntem ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Rusya'da Bolşevikler tarafından yıkılan toprak ağası ve kapitalist sınıflardan kaynaklı direnişin gücü çok kuvvetli olmuştur. Devrimciler bu direnci ortadan kaldırmak için sert tedbirler almak zorunda kalmışlardır. Bunu yaparken tamamen haklılardı. Çin'de de karşı-devrimciler tasfiye edilmiştir. Fakat Çin'de Mao, doğaları farklı olan iki tip çelişkiyi çözmek için demok-

ratik halk diktatörlüğü altında iki farklı yöntem kullanmayı savunacaktır. Bu çelişkiler; kendimizle düşman arasında olan çelişkiler ve halkın kendi içinde olan çelişkilerdir. 1949 yılında yazılan ve aynı zamanda *Kominform Dergisi*'nde yayımlanan "Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine" adlı makalesinde Mao; *"Gericiler üzerinde diktatörlük ve halk için demokrasi şeklindeki bu iki yönün bileşimi, halkın demokratik diktatörlüğünü oluşturur."* diyecektir.

Halk içindeki çelişkileri gidermek için zorlamayı değil ikna yöntemini kullanan bu yöntem, bazı kişilere Marksist olmayan bir yöntem gibi gelebilir. Ancak Marksizm'in esas ilkesi, kitleler arasında çalışırken komünistlerin demokratik ikna ve eğitim yöntemlerini uygulaması ve asla zorlamaya ve güce başvurmamaktır. Bu yöntem, Kore Savaşı sırasında Amerikalıların Yalu Nehri kıyılarına çıktıklarında tek bir Çinli hain bulumamaları gerçeğinden hareketle uygulamada özellikle başarılı olmuştur. Bu pratik, Macaristan'da 1956'daki karşı-devrim dönemindeki durumla da çelişmektedir.

Enver Hoxha, Mao tarafından özetlenen 'Çelişkiler' teorisinde de hata olduğunu düşünüyor ve çelişki yasasını, yani karşıtların özdeşliği yasasının materyalist diyalektiğin en temel yasası olduğunu ve diğer tüm yasaların buna bağlı olduğunu reddediyor. Bütün bu eleştirilere cevap vermek için şüphesiz elimizdekine kıyasla daha geniş bir alana ve zamana ihtiyacımız bulunuyor. Mao'nun da belirttiği gibi, şeylerdeki çelişki yasasının temel olduğunu tekrar belirterek kendimizi sınırlayacağız. Çelişki evrenseldir; çelişkiler belirli bir biçimde kendilerini ifade eder; çelişkilerin hepsinde, çelişkinin çözümünde öncü rolü oynayan esas bir çelişki ve ana yön daima vardır; çelişkinin yönleri belirli koşullar altında yer değiştirebilir (benzerlik geçici ve görece iken karşıtlık mutlaktır); son olarak, çelişkiler arasında, karşıt ve karşıt olmayan çelişkiler vardır ve bunlar birbirleriyle karıştırılmadan doğru bir şekilde ele alınmalıdır.

Enver Hoxha'nın Mao'nun iki çizgi teorisiyle ilgili görüşlerini eleştirmesini sağlayan şey de aslında çelişki teorisini kavramada ortaya çıkan aynı temel başarısızlıktır. Enver Hoxha'ya göre, bir partinin 'sadece tek bir çizgisi' olabilir ve bu nedenle, partinin içinde iki çizginin varlığını düşünmek de Marksist değildir. Ancak Mao'nun atıfta bulunduğu şey, çelişkinin evrenselliğidir, yani çelişkiler her şeyde vardır; hatta düşüncelerde, partilerde ve hatta bireyin içinde... Belirli bir zaman diliminde bir parti ya da bir birey yalnızca tek bir sesle konuşabilir ve bu doğrudur. Ancak bu tek sesi formüle etmek, her zaman çelişkili iki görüş açısı arasındaki açık çatışmanın sonucudur. Düşüncede dahi çelişkilerin çatışması şeyleri ileriye doğru yöneltir. Bu anlamda, bir partide veya hatta bir bireyde daima iki çizgi vardır. Bu iki çizgi arasındaki çelişkinin temelinde, neyin doğru olan ile neyin yanlış olduğu, gelişme ve ilerlemeyi belirler. Bunu inkâr etmek Marksist diyalektiği inkâr etmektir.

Benzer şekilde, bir çelişkinin karşıt yönleri arasındaki birlikteliğinin diyalektik ilkesini anlama konusunda da bir başarısızlık durumu söz konusudur. Bazı koşullar altında karşıtların yerleri değişebilir. Kapitalizm altında işçi sınıfı ve burjuvazi aynı çelişkili sürecin iki çelişik yönüdür. Birbirlerine karşıttırlar ve bu çatışma mutlaktır. Fakat ikisi arasında bir de bütünlük vardır, yani biri olmadan diğeri olamaz. Ve bazı şartlar altında, yani devrimin bir sonucu olarak, işçi sınıfı ile burjuvazi yerlerini değiştirir. Yani işçi sınıfı yönetilen bir sınıf olmaktan egemen sınıf haline gelirken, burjuvazi egemen sınıf olmaktan çıkarak yönetilen sınıf haline gelecektir.

Enver Hoxha, Mao'nun karşı devrimcilerle ve halk içindeki çelişkilerle başa çıkma yöntemini de eleştiriyor. Mao, proletaryanın Rusya'da karşı devrimci bir sınıf olan burjuvaziyi bitirmekten başka çaresi bulunmadığını onaylarken, Çin'de biraz farklı bir durum olduğunu belirtir. 1956 yılına gelindiğinde karşı devrimcilerin büyük kısmı temizlenmiştir. Bu nedenle, karşı devrimcilere ve diğer halk düşmanı unsurlara karşı sert

bir tutum gerekli görülmüş, çelişme yaşanan diğer kesimlere yönelik demokratik ikna ve yeniden şekillendirme yöntemleri gibi farklı uygulamalar gündeme gelmiştir. Çok sayıda kişinin vurulmaması gerektiği, tutuklanan kişilerin sayısına sınır getirilmesi gerektiği ve hataların çoğu kez düzeltilebileceği söylenmiştir. Çin'de izlenen bu politika, feodal toprak ağaları ve büyük burjuvazi dışındaki çok sayıda küçük burjuva unsuru ve halkın geniş kesimlerini işçi sınıfının yanına kazanma zorunluluğundan ötürü savunulmuştur.

Benzer şekilde, halk içindeki düşünce akımları arasındaki mücadeleyi teşvik etmek amacıyla, *komünist partinin gözetiminde* **'Yüz Çiçek Açsın, Yüz Düşünce Akımı Yarışsın'** teorisi ileri sürülmüştür. Mao, idari tedbirler yoluyla halk içindeki yanlış fikirleri bastırmanın yanlış sonuçlar doğuracağını savunur. Bunun yerine, hatalı fikirlerin açık ve yüz yüze rekabet ve mücadeleye dönüşümüne izin verilmesi gerektiğininin altını çizer. Hiç şüphesiz sonunda doğru fikirlerin zafer kazanacağı düşünülecek olursa sosyalizm ideolojik mücadelede avantajlı bir konumdadır. Devletin temel gücü, proletarya önderliğindeki emekçilerinin elindedir. Komünist parti güçlüdür ve saygınlığı yüksektir. Dolayısıyla ideolojik mücadelenin tek metodu kaba bir zorlama değil, özenli bir mantık zemini olmalıdır.

'Yüz Çiçek Açsın' kampanyası, 'zehirli otlara' karşı ideolojik bir mücadeledir ve kültür alanında Marksizm'in üstünlüğü için vardır. Bu durum sağcılar tarafından Batı tarzı demokrasi çağrısı için bir fırsat olarak da kullanılmıştır. İnsanlar bazı durumlarda dayak gibi çirkin uygulamalara maruz kalmıştır. Mao'nun dediği gibi, *"Ancak filizlendikleri zaman zehirli otların kökleri kazınabilir."*

Burjuva sağcı unsurlara yönelik şiddetli bir karşı saldırı düzenlenmiştir. Bazıları cezalandırılmış ve Çin toplumunda 'kara' olarak kabul edilen beş gruptan biri olan 'sağcı' olarak suçlanmıştır. Bu karar, ancak Deng iktidara döndükten sonra

tersine çevrilmiştir. Mao'nun demokratik devrimde yer alan bütün sınıfların devrimden sonra hükümette yer almasına izin verme politikasında da aynı şey geçerlidir. Bu durum Çin'de şehir burjuvazisinin emperyalizme, feodalizme ve bürokratik kapitalizme karşı gerçekleştirilen devrimde işçileri destekleyen ulusal burjuvazinin bir bölümünün sonucu olarak ortaya çıkan ilginç bir özelliktir. Bu tarihsel bir gerçektir. Fakat böyle bir politika, ancak komünist parti liderliğiyle ve diğer partilerin de sosyalizme geçişi temelinde gerçekleştirilebilir. Enver Hoxha, komünist partinin ve demokratik partilerin bu şekilde uzun vadeli birlikte yaşamalarını ve karşılıklı olarak birbirlerini denetlemelerini de beğenmez. Rusya'daki Ekim Devriminden sonra bile hükümette Bolşevikler ve Sol Sosyalist-Devrimciler olarak iki parti bulunduğunu kendisi unutmaktadır. İkincisi ile ittifak durumu ancak Bolşevikler aleyhinde isyanlar çıkmaya başladıktan sonra parçalanmıştır. Arnavutluk'ta bile bugün bile Ulusal Demokratik Cephe bulunmaktadır.

Bu bağlamda, diğer sınıfları yeniden şekillendirmenin ve yeniden eğitmenin fikri Lenin'e kadar uzanmaktadır denilebilir. *Sol Komünizm* çalışmasında; *"Sınıflar proletarya tarafından iktidarın fethinden sonra da her yerde kalacak ve her yerde bulunacaktır... Sınıfların kaldırılması, sadece toğrak sahiplerini ve kapitalistleri değil, aynı zamanda küçük meta üreticilerini (burada kapitalizmi ve burjuvaziyi sürekli olarak, günlük, saatlik, kendiliğinden ve kitlesel ölçekte ürettiğini belirtmektedir) ortadan kaldırmak anlamına gelir."*

Mao'nun politikası kesinlikle liberalizmin ifadesi değildir. Enver Hoxha, Stalin ve Komintern'in Çin Komünist Partisi ve Mao Zedung liderliğine yönelik eleştirilerine atıfta bulunur. Bu eleştiriler esas olarak Mao'nun Marksizm-Leninizm'in ilkelerini uygulamadaki hatalarına, proletaryanın devrimdeki öncü rolü meselesine, proleter enternasyonalizmi, devrimci mücadelenin strateji ve taktikleri üzerine konularındaki sözde başarısızlıklara yönelik suçlamalardır. Zaten bunlardan bazılarına

da burada değindik.

Komintern ile Çin Komünist Partisi arasında farklılıklar olduğu doğrudur. Ancak hemen hemen tüm konularda Mao'nun doğru olduğu ispatlanmış ve Stalin de bu durumu ilk itiraf eden kişilerden biri olmuştur. Her iki tarafın da devrimin karakterinin burjuva demokratik olduğunu düşünmesi, köylülüğün ve tarım konusunun devrimde kilit rol oynadığı ve Çin'de silahlı devrimin tek çözüm yolu olduğu saptamaları açısından aslında iki taraf arasında hiçbir görüş farklılığı yoktur. Mao, SSCB'yi uluslararası proletaryanın anavatanı olarak görür ve Ekim Devrimi'nin tarihi önemini ve küresel etkisini doğru bir biçimde ele alır. Fakat Çin Devrimi'nin strateji ve taktik sorununda farklılıklar bulunur.

1927-1935 yılları arasında, Komintern etkisine bağlı olarak Li Li-san ve Wang Ming'in hatalı çizgileri aracılığıyla, şehirlerde iktidarın eş zamanlı olarak ele geçirilmesi, gerilla savaşı yerine pozisyonel savaşa başvurulması gerekliliği ve kırdaki devrimci üs bölgelerinin kurulmasını reddetme gibi eğilimler gündeme gelmiştir. Aslında Uzun Yürüyüş, Chiang Kaishek'in beşinci kuşatma kampanyasından kurtulma amacıyla başlatılmıştır. Bugün Arnavut yoldaşlar (Nisan 1979'da Arnavutluk'u ziyaret eden Parti delegasyonumuzla bu konuda görüşmüştür) Uzun Yürüyüş'ü küçümsemekte ve Kızıl Ordu'nun savaşı bulunduğu yerde sürdürmesi ile daha az kayıp vereceğini iddia etmektedir. Bir şeyi net olarak belirtmek zorundayız, böyle bir politika izlenmiş olsaydı ne devrim, ne parti ne de Mao olmazdı.

Arnavutlar, Mao açısından büyük önemi bulunan 1935'teki Tsunyi Konferansı'nı da küçümsüyor. Herhalde çatışmaların sıcaklığı ve yoğun gündemlerin içinde tam teşekküllü bir kongre hayal etmişlerdi. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda dahi Stalin ile Çinli komünistler arasında ciddi farklar bulunur. Stalin, Çinli komünistlerin ABD emperyalizminin desteğini alan Chiang Kaishek'e karşı iç savaşı kesin olarak kazanma ihtima-

linden şüphe eder. Chiang Kaishek ile iç savaş sırasında bile ilişkiler sürdürülür. Ancak Stalin anlayışlı biridir. Yanıldığının kanıtlanmasından dolayı memnun olduğunu da söyler.

Bu hatalarına rağmen, hiç kuşkusuz Mao, Stalin'i büyük bir Marksist-Leninist olarak görmüş ve temelde doğru olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Mao, Çin Komünist Partisi'nin hataları için Komintern ve Çin'deki temsilcilerini suçlamamıştır. Çin'deki ulusal durumun kendine özgü özelliklerine dikkat etmeden körü körüne Sovyet modelini takip etmeye çalışan Çinli komünistleri eleştirmiştir.

Enver Hoxha, Çinli komünistlerin Sovyet revizyonizmine karşı duruşlarının doğru, ilkeli, Marksist-Leninist konumlardan olmadığını söylemektedir. Bu sadece kaba bir tespit değil aynı zamanda tamamen yanlıştır. Mao, yalnızca Kruşçev'in revizyonizmini 1956 yılına kadar doğru bir şekilde kavramakla kalmamış, aynı zamanda liderliğini yaptığı partisinin 1960'da **"Yaşasın Leninizm"** isimli çalışmasını yayınlamasıyla da büyük polemiği başlatmıştır. Sovyetler Birliği ve Batı Avrupa'daki bazı revizyonist partilere gönderilen birkaç mektuptan oluşan bu polemikler, tartışmanın mevcut derinliğini göstermesi açısından parlak belgelerdir. Ayrıca dünyadaki tüm Marksist-Leninist kuşakları devrimci ilke ve tarzda eğitmiştir. Bugün bunu inkâr etmek, gerçekler karşısında dayanaksız kalmaktadır.

Arnavutlar şimdilerde bizi Mao'nun aslında her zaman Amerikan yanlısı olduğuna ya da sürekli pozisyon değiştirdiğine inandırmaya çalışıyor. Arnavutluk'taki heyetimize, İkinci Dünya Savaşı sırasında Amerika'da aslında hem bir Chiang Kaishek lobisi hem de bir de Mao lobisi bulunduğunu söylediler. Japonya faşizmine karşı ortak mücadelede kime destek verilmesi gerektiği konusunda Amerikan yönetici sınıfında görüş farklılıkları olduğu doğrudur. Chiang? ya da Mao? Çinli komünistlere destek veren dürüst Amerikalılar da şüphesiz vardır. Bunlar Chiang'ın liderliği altındaki Kuomintang'ın de-

ğil de Japonlara karşı savaşan tek gücün gerçekte komünistler olduğunun farkında olan kesimlerdir. Bu, Mao'nun Amerikan yanlısı olduğu anlamına gelmez.

Mao'nun ABD emperyalizmine karşı tutumu belirgin ve tutarlıdır. İkinci Dünya Savaşı sırasında Japon faşizmi Çin'in ana düşmanı haline geldiğinde, Mao Japon faşizmiyle ABD emperyalizminin arasındaki çelişkilerden faydalanmış ve gerekli ittifakları kurmuştur. Ancak, faşizme karşı savaş sona erip, ABD emperyalizmi Chiang Kaishek'i komünistlere karşı iç savaşta desteklediğinde Çin'in baş düşmanı da değişir. ABD emperyalizmi Çin'in özgürleşmesi için mağlup edilmesi gereken baş düşman olarak saptanır ve onu mağlup ederler.

Bundan sonraki yıllarda, kimse Mao'nun ABD karşıtı kimliğinden şüphe edemez. Ülkeleri işgale uğradığında Çin gönüllü birliklerini Kore'ye göndererek Amerikan emperyalizmine karşı savaşmıştır. Yine ABD emperyalizmine karşı bağımsızlıkları için mücadele eden Hindiçin halklarına büyük bir destek vermiştir. 1970'lerde ABD emperyalizmine ve köpeklerine karşı olan tüm güçlerin birliğine yönelik çağrıda bulunduğu ünlü ifadesi halen kulaklarımızda çınlar.

Ancak, bu dönemde uluslararası duruma önemli yeni bir unsur girer. 1968'de Çekoslovakya'yı acımasızca işgal etmesiyle, Sovyet revizyonizmi gelişimini sosyal-emperyalist bir güç olarak ortaya koyar. Mao, yeni türden bir emperyalizmin doğuşunu görmüş ve güç ilişkisindeki değişimlere dikkat etmiştir. Sonradan, Sovyet sosyal-emperyalizmi ile birlikte ABD emperyalizmini insanlığın ikiz düşmanları olarak tanımlamıştır. Mao'nun Çin Komünist Partisi 10. Ulusal Kongresi'ne 24 Ağustos-28 Eylül 1973 tarihlerinde son kez başkanlık ettiği zaman bulunduğu konum tam olarak budur. Bu kongrede kabul edilen raporda şu mükemmel formülasyon yer almaktadır:

> *"Dolayısıyla, uluslararası cephede partimiz proleter enternasyonalizmi desteklemeli, parti tutarlı politikalarını devam ettirmeli, proletarya ve*

tüm dünyadaki ezilen halklar ve uluslar arasındaki birliği güçlendirmeli ve emperyalist saldırganlık, yıkım, müdahale, baskı ve zorbalığa maruz kalan tüm ülkeleri ve emperyalizme, sömürgeciliğe ve neo-sömürgeciliğe karşı en geniş birleşik cepheyi özellikle de iki süper güç olan ABD ve SSCB'nin hegemonyasına karşı oluşturmalıdır. Tüm gerçek Marksist-Leninist partiler ve örgütlerle birleşmeliyiz ve modern revizyonizme karşı mücadeleyi sonuna kadar sürdürmeliyiz."

Bu raporda, üç dünya teorisine dair en ufak bir işaret dahi bulunmadığını belirtmek faydalı olacaktır. Mao'nun, herhangi bir aşamada Sovyet emperyalizmini ana düşman olarak nitelendirmesi ve ABD emperyalizmiyle bir ittifak kurması çağrısında bulunması iddiası kesinlikle Arnavutların iftirasıdır. Bu düşünce Deng'in aklında çıkmış ve Mao ile hiçbir ilgisi olmayan bir ucubedir.

Bu nedenle, anti Marksist-Leninist bir teori olan Üç Dünya Teorisi'nin, Mao Zedung Düşüncesi'nin bir ürünü olduğu tezini şiddetle reddediyoruz. Böyle bir ihtimali destekleyecek herhangi bir kanıt bulunmamaktadır. Mao Zedung Yoldaş, çalışma alanına giren hemen hemen tüm konularda görüşlerini dile getiren bir liderdir. Üç Dünya Teorisi savunucularının bu saçma teoriyi desteklemek için Mao'dan tek bir alıntı yapamaması, Mao'nun ikinci dünya ile üçüncü dünyanın birliğini ilk dünyaya karşı ve daha da beteri, ikinci dünyanın ve üçüncü dünyanın birliğinin yanı sıra birinci dünyanın bir bölümünü de diğer yarısına karşı savunmak gibi bir şeyi aslında hiçbir zaman savunmadığını kanıtlamaktadır.

Enver Hoxha'nın kitabının hemen her yerinde kullandığı en sevdiği teknik, Mao'ya ait olmayan görüşleri ortaya atıp daha sonra bunları Mao'ya yıkmaya çalışmaktır. Bu, hiç de dürüst olmayan bir tartışma yöntemidir. Enver Hoxha'yı çürütmek için çok fazla zaman ve yer ayırmamız talihsizliktir. Ancak bu görev, kendi içinde bir çeşit Marksizm-Leninizm eğitimidir. Tıpkı Marksizm-Leninizm ve modern revizyonizm arasındaki uluslararası polemiğin, tüm Marksist-Leninistler açısından bir

okul haline gelmesi gibi, bugün de Mao Zedung Düşüncesi'nin ilkeli bir şekilde savunulması Marksizm-Leninizm açısından bir eğitim olarak düşünülmelidir.

Uluslararası komünist hareket yeniden bir araya gelecek ve zafere doğru ilerleyecektir. Fakat bu birlik ilkeli bir birlik olmalıdır. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni temel alan devrimciler arasındaki bir birlik.

DİZİN

A

Andhra 25
Arnavutluk Emek Partisi 61, 71, 72

B

Basavapunnaiah 26
Bernstein 42, 69
BT. Ranadive 26
Buddha 56
Buharin 42, 44
Büyük Proleter Kültür Devrimi 6, 13, 29, 40, 44, 46, 61, 62, 63, 64, 73, 74

C

Cambridge Üniversitesi 9
Chiang Kaishek 86, 87, 88
Chingkang Dağları 78
Colvin R. de Silva 55
CTUF 53
Çin Komünist Partisi 10, 12, 26, 30, 37, 38, 40, 47, 64, 65, 66, 70, 71, 73, 74, 76, 85, 86, 87, 88

D

Dange 20, 21, 22, 25
Deng Xiaoping 13, 37, 38, 61, 62, 64, 65, 66, 72
Devrimci Enternasyonal Hareket 13
diyalektiğin temel yasası 35
Dörtlü Çete 12
Dr. Abimael Guzman 15
Drs. N. M. Perera 55
Duhring 33, 35, 36

E

Enver Hoxha 8, 13, 61, 62, 63, 64, 66, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 82, 83, 85, 87, 89
Enver Hoxha Refuted 13

G

Gandi 21

H

Hegel 33, 34
Hıristiyan Demokrat Partisi 55
Hindistan Komünist Partisi-ML 13, 29

I

III. Enternasyonal 70
Indira Gandhi 23
İtalyan Komünist Partisi 55, 58, 59

J

Jan Sangh 19
Josef Stalin 11

K

Kamkaruwa 10
Kang Sheng 66
Kautsky 41, 42, 44, 45, 69
Kazanılacak Dünya 13, 69
Keng Piao 66
Keuneman 10

Kominform 62, 70, 82
Komintern 85, 86, 87
Komsomol 45
Kongre Partisi 19
Kruşçev 21, 24, 58, 62, 64, 70, 87
Kuomintang 78, 87

L

Li Li-san 86
Lin Biao 65
Liu Shaoqi 37, 38, 44, 64, 73
Longo 55, 57

M

Maoist 6, 14, 15, 61
Mao Zedung 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 78, 79, 85, 89, 90
Mao Zedung Düşüncesi 7, 13, 14, 19, 20, 26, 27, 29, 30, 32, 40, 44, 47, 56, 57, 61, 63, 65, 66, 67, 71, 72, 89, 90
Marcos 66
Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi 13, 14, 20, 90
Mrs. Bandaranaike 12
Mussolini 58

N

Nagalingam Shanmugathasan 4, 6, 9, 10, 13, 15, 17
Napolyon 43
Nehru 21, 23

O

Ocak Fırtınası 75

P

Palmiro Togliatti 55
Pekin Kanadı 9, 11
Petofi Kulübü 64, 74
Premalal Kumarasiri 10
Proletarya diktatörlüğü 39

R

Richard Nixon 66
Rohanna Wijeweera 11

S

Satyan 12
S. A. Wickremasinghe 55
Seylan İşçi Federasyonu 12, 49, 53
Seylan İşçileri Kongresi 51
Seylan Komünist Partisi 9, 10, 11, 12, 15, 19, 49, 61
Seylan Plantasyonları İşçiler Birliği 11
Seylan Sendikalar Birliği 11
Seylan Ticaret Birliği 51
Signor Longo 55
Sol Sosyalist-Devrimciler 85
Sovyetler Birliği Komünist Partisi 11, 30, 35, 57
Sri Lanka Komünist Partisi 14
Stalin 7, 11, 30, 35, 36, 39, 42, 43, 45, 46, 58, 59, 61, 62, 66, 67, 70, 80, 85, 86, 87
Strauss 66
Sukanov 42, 43, 44
Swatantra Partisi 19

T

Tamil Birleşik Kurtuluş Cephesi 11
Tamil Eealam Özgürlük Kaplanları 11
Tamil Kaplanları 11
Tamilnad 25
Tholilali 10
Thorez 58
Togliatti 55, 57, 58
Troçki 39, 42, 43, 44
Tsunyi Konferansı 86

U

Uluslararası İşçiler Derneği 69
Uzun Yürüyüş 86
Üç Dünya Teorisi 12, 13, 14, 66, 89

W

Wang Ming 86
Watergate 66
Watson Fernando 12
Wichremasinghe 10

Y

Yalu Nehri 82
Yeni Demokratik Marksist-Leninist Parti 14
Yeni Demokratik Parti 14

Z

Zhang Chunqiao 75
Zhou Enlai 65, 66, 75
Zinoviev 42

4 Mayıs Hareketi 76
1957 Moskova Bildirgesi 24

Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar, Birleşin!

SEÇME YAZILAR

★

POL POT

(SALOTH SAR)

ប៉ុល ពត

Kampuçya Komünist Partisi
Merkez Komitesi Sekreteri

❖

Çeviren: Alkan Arslan

Basıma Hazırlanıyor

ARNAVUTLUK DENEYİ

Kendi Gücüne Dayanan
Bir Sosyalizm Pratiği

★

ALKAN ARSLAN

Basıma Hazırlanıyor

Kitaptan seçtiğimiz alıntılar:

- *1939 yılında komünist oldum ve bir daha da arkama bakmadım.*
- *İşçi sınıfı ve partisinin kendi burjuvazisininkinden farklı bir sınıfsal bakış açısı yoksa Marksizm-Leninizm'den de bahsetmenin gereği yoktur.*
- *Sınıfsal duruşumuz yanlışsa, tüm fikirler yanlış olur.*
- *Pratikteki ciddi sapmalara rağmen Mao Zedung Düşüncesi'ni çağımızın Marksizm-Leninizm'i olarak kabul ediyoruz.*
- *(Komünist) partilerin işçi sınıfının öncüsü olarak görevlerini yerine getirebilmeleri için en önemli koşul Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi ile silahlandırılmasıdır.*
- *İşçi sınıfı ve müttefikleri nasıl iktidara gelebilir? Barışçıl ve parlamenter yolla mı? Yoksa devrimle mi? Marksist-Leninistleri modern revizyonistlerden ayıran temel sorulardan biridir bu.*
- *Gerçek şu ki, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi'nin bazı evrensel gerçekleri vardır; bunlar temel niteliktedir ve yerel koşullara uyacak şekilde revize edilemez. Bunlar, sınıf mücadelesinin, devrimin, proletarya diktatörlüğünün ve devlet teorisinin yasalarıdır.*
- *Mao Zedung yoldaş, çelişki yasasını yalnızca materyalist diyalektik bir yasa olarak değil, en temel yasa olarak tanımlamıştır.*
- *Bir partide veya hatta bir bireyde daima iki çizgi vardır. Bu iki çizgi arasındaki çelişkinin temelinde, neyin doğru olan ile neyin yanlış olduğu, gelişme ve ilerlemeyi belirler.*
- *Sosyalizme doğru "ayrı yollar" diye bir şey yoktur. Tek bir yol vardır ve bu da devrimin yoludur.*
- *Büyük Proleter Kültür Devrimi, Çin toplumunda proletarya diktatörlüğü altında sınıf savaşımının nasıl sürdürüleceğinin bir örneğidir.*
- *Kültür Devrimi büyük bir devrimdir çünkü tarihte böyle bir devrim daha önce yaşanmamıştır.*
- *Uluslararası komünist hareket yeniden bir araya gelecek ve zafere doğru ilerleyecektir. Fakat bu birlik ilkeli bir birlik olmalıdır.*

El Yayınları

"Çelişkiler arasında ve her çelişkinin farklı yönleri arasında hem birlik hem de mücadele vardır; ve çelişkilerin oluşumu boyunca, bir şey ya da bir fenomen diğerine, tam tersine dönüşebilir. Mao Zedung yoldaş, bu durumu materyalist diyalektiğin temel kanunu olarak belirtir."

N. Shanmugathasan

9 789758 674732 8 ₺